

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور؛ شورای عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۲، سند آمایش استان آذربایجان شرقی در افق ۱۴۲۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان آذربایجان شرقی

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورای عالی: شورای عالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین برگرفته از اسناد فرادست سطوح ملی - منطقه‌ای و قابلیت‌ها و مسائل استان در قالب رویکرد تفکر ارزشی، احصاء و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان قرار می‌گیرد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش‌ها و مأموریت‌های استان در مقیاس ملی و منطقه‌ای بر اساس بررسی اسناد فرادست، مطالعات پشتیبان و تحلیل روندها و گرایش‌های عمده در طول دو دهه اخیر در استان، تعیین می‌گردد.

چشم‌انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن مبتنی بر الزامات اسناد فرادست، اهداف بنیادین، قابلیت‌ها و مسائل اساسی استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) با رویکرد آینده‌نگاری ارائه می‌گردد. علاوه بر این، مأموریت‌های توسعه استان مبتنی بر الزامات درونی و بیرونی بیانیه چشم‌انداز، مسیر هدف و مأموریت استان در راستای تحقق چشم‌انداز را بیان می‌دارد.

راهبردهای پابرجا: از مهم‌ترین جهت‌گیری‌های توسعه آتی استان است که بر اساس سناریوهای متصور و سازمان فضایی وضع موجود استان تعیین می‌گردد.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی (مناطق) استان در قالب گُدهای تفصیلی تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصور سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از روی هم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدید پذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پساب و منابع آب شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان آذربایجان شرقی به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- دستیابی به نقش تخصصی فراملی در سطح بین‌المللی به‌ویژه حوزه قفقاز.

- حصول به جایگاه بایسته ملی در توسعه فعالیت‌های مزیت‌دار.

- حفظ پایداری محیط‌زیست و تعادل سرزمین.

- انعطاف‌پذیری قابلیت‌های توسعه‌ای مناطق و رفع محتومیت فضایی.

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

الف- نقش استان در تقسیم کار ملی

- قطب ملی فعالیت‌های صنعتی و معدنی (محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها، کانی‌های فلزی و غیرفلزی، لاستیک و پلاستیک، خودرو و وسایل نقلیه موتوری، ماشین‌آلات و تجهیزات، صنایع فلزی فابریکی، منسوجات، چرم، کفش، شیمیایی و دارویی).
 - دارای جایگاه ویژه در زمینه علوم و تکنولوژی و حوزه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات به‌ویژه صنایع های تک.
 - هدایت جریان‌ها (صادرات و واردات) و تعاملات جهانی با تمرکز بر تجارت، ترانزیت و لجستیک با منطقه قفقاز و اروپا.
 - دارای جایگاه و نقش ویژه در کشاورزی مکانیزه و هوشمند.
 - قطب ملی صنایع دستی (قالی‌بافی، ورنی بافی، چاپ باتیک، سفالگری، نقره‌کاری و ...).
 - یکی از مقاصد اصلی گردشگری طبیعی (اکوتوریسم)، سلامت و تاریخی.
- ب - نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای**
- قطب منطقه‌ای صنایع کاغذ و محصولات کاغذی، فلزات اساسی، ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی، صنایع بازیافت و استخراج معادن غیرفلزی.
 - قطب علم و فن‌آوری و آموزش‌های عالی و کاربردی در منطقه شمال غرب کشور.
 - قطب منطقه‌ای خدمات برتر (فنی مهندسی، مالی و بازاریابی و ...).
 - قطب خدمات درمانی و گردشگری در منطقه شمال غرب کشور.
 - قطب تجارت و لجستیک در منطقه شمال غرب کشور.
 - سازمان‌دهی و هدایت جریان توسعه در حوزه شمال غرب کشور.
- ۳-۲ چشم‌انداز توسعه استان**

مهد تحول‌خواهی، بازارگاه تجار و نگین صنعت ایران، سرزمین زیست‌بوم‌های متنوع

- در مقیاس فراملی، دروازه اصلی و تخصصی، تجارت و ترانزیت از جنوب و شرق آسیا به حوزه اروپا و مدیترانه شرقی، قطب صنعتی شمال غرب کشور، مرکز ارائه خدمات گردشگری سلامت در منطقه قفقاز و دارای نقش مؤثر در حوزه صنایع پاک و نوین و دانش‌بنیان با جایگاه ویژه در حوزه علم و فن‌آوری.
- در مقیاس ملی، یکی از مقاصد اصلی گردشگری طبیعی (اکوتوریسم) کشور، قطب ملی فعالیت‌های معدنی و کشاورزی نوین.
- در مقیاس منطقه‌ای، استانی است با توان پایداری و خودپالایی محیط‌زیستی، متعادل در نظام سکونت و فعالیت و جریان ساز توسعه در منطقه شمال غرب کشور.

۲-۴- مأموریت‌های توسعه استان

- ایفای نقش مؤثر ملی و بین‌المللی در فعال‌سازی و باز ساماندهی ظرفیت کریدورهای ترانزیتی مرتبط توسط مدیریت استان (تراسیکا، جاده ابریشم، جنوب آسیا، شمال و جنوب آلتید).
- احیای نقش دروازه‌ای در حوزه تجارت و ترانزیت کالا و خدمات از طریق ایجاد زیرساخت‌ها و بسترهای اقتصادی (شبکه ارتباطی، تأسیسات زیربنایی، لجستیک و ...).
- ایفای نقش بایسته در بخش صنعت و ارتقای نظام بهره‌وری فعالیت‌های صنعتی.
- ایفای نقش مؤثر ملی در حوزه تولید و کشاورزی نوین، معدن و تجارت از طریق استقرار مراکز منطقه‌ای در استان.
- افزایش سهم بهره‌برداری معادن در تراز ملی با ملاحظات پایداری و محیط زیستی و ایجاد صنایع تبدیلی مرتبط در راستای ارتقای ارزش افزوده بخش.
- ارتقا جایگاه علم و فناوری در استان و توسعه صنایع پاک و نوین
- پوشش زنجیره عملیاتی مرتبط با مرکز گردشگری سلامت در حوزه فراملی (قفقاز) و ارتقای زیرساخت درمانی، آموزش، اقامت، ارتباطات، نیازهای مکمل و ...
- ایجاد و ارتقای زنجیره خدمات مرتبط با شکل‌دهی قطب ملی گردشگری با محوریت طبیعت و سایر گرایش‌های تاریخی - فرهنگی، تفریحی، ماجراجویانه و ...
- بسترسازی در راستای ایجاد تعاملات اقتصادی منطقه‌ای (در سطح درونی و بیرونی) با مدیریت، جریان سازی و الهام‌بخشی توسط استان.
- اهتمام به باز ساماندهی مراکز منطقه‌ای تولید و مصرف از منظر سکونت و فعالیت.
- ارتقاء قابلیت مناطق کمتر توسعه یافته در راستای دستیابی به فرصت نقش آفرینی در توسعه استان.
- برنامه‌ریزی فضایی منعطف در جهت افزایش آزادی انتخاب‌ها و نقش‌پذیری نواحی.

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- ارتقای تعاملات بین‌المللی به‌ویژه در سطح منطقه قفقاز، خلق مزیت‌های جدید در راستای پاسخ به تقاضا در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی.
- حفظ مزیت‌های رقابتی موجود و ایفای نقش برتر در کریدورهای توسعه منطقه‌ای.
- بسط و تنوع‌بخشی بازارهای دارای مزیت رقابتی در مقیاس فراملی و ارتقای توان رقابتی با رقبای منطقه‌ای.
- نقش آفرینی برتر در تقسیم کار ملی و مدرن‌سازی ساختار صنعتی در فعالیت‌های مزیت‌دار.
- توسعه و احیای کریدور شمال غرب به مرکز، جنوب و غرب کشور.

- توسعه همکاری های استانی در منطقه ۲ آمایش.
 - تنوع بخشی به فعالیت های اقتصادی استان، تقویت اقتصاد دانش بنیان و گسترش ساختار فعالیت ها بر مبنای فن آوری های نوین.
 - رویکرد ایجابی به توسعه پایدار و استفاده از تکنولوژی های سازگار با محیط زیست.
 - چند قطبی کردن سازمان فضایی.
 - ساماندهی فعالیت های ناسازگار با محیط زیست، کاهش تمرکزگرایی از تبریز و توزیع متعادل خدمات و فعالیت ها.
 - پالایش فعالیت های ناسازگار با توان محیط، بهبود اکوسیستم دریاچه ارومیه و مقابله با رشد ناموزون فعالیت ها در سطح استان و انسجام بخشی به سازمان فضایی و شبکه سکونتگاهی استان در راستای حفظ و احیای دریاچه ارومیه
 - رویکرد سلبی در استقرار هر گونه فعالیت های ناسازگار محیط زیست در بخش صنعت و کشاورزی در حوضه دریاچه ارومیه، تحقق سطح احیای اکولوژیک دریاچه ارومیه، جلوگیری از قطبیت بیشتر مجموعه شهر تبریز
 - ظرفیت سازی و قابلیت افزایی به ویژه در نواحی کمتر توسعه یافته، افزایش تنوع فعالیتی و آزادی های انتخاب فعالیت
 - هدایت جریان غالب توسعه و تغییر انگاره های برنامه ریزی به سمت نواحی دارای محتومیت فضایی.
 - نقش پذیری نواحی در مقیاس استان متناسب با ظرفیت های بومی موجود و بسط فرصت های برابر.
- ۲-۶- شکل بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم انداز توسعه استان)**
- پهنه ارس - جلفا (شهرستان جلفا) با عملکرد غالب تجارت، صنعت و گردشگری طبیعی - تاریخی و تجاری.
 - پهنه ارس - کلبر (شهرستان های کلبر و خداآفرین) با عملکرد غالب گردشگری طبیعی - تاریخی و دامداری صنعتی
 - پهنه اهر - ورزقان (شهرستان های اهر، ورزقان و هوراند) با عملکرد غالب کشاورزی نوین مکانیزه و هوشمند و صنایع معدنی
 - پهنه مرند (شهرستان مرند) با عملکرد غالب کشاورزی مکانیزه، لجستیک و صنایع کانی غیرفلزی
 - پهنه شبستر (شهرستان شبستر) با عملکرد غالب کشاورزی مکانیزه و صنایع (غذایی و آشامیدنی، لاستیک و پلاستیک)
 - پهنه مرکزی (شهرستان های تبریز، بستان آباد، هریس، اسکو و آذرشهر) با رویکرد چند عملکردی (کشاورزی مکانیزه، صنعت، معدن، گردشگری و لجستیک) و خدمات برتر (آموزش، سلامت، مالی و فناوری)

- پهنه سراب (شهرستان سراب) با عملکرد غالب کشاورزی و دامداری مکانیزه و صنایع معدنی
- پهنه میانه (شهرستان میانه) با عملکرد غالب کشاورزی مکانیزه و صنایع سنگین با رده بالای زیست محیطی
- پهنه جنوب (شهرستان های هشت رود و چار اویماق) با عملکرد غالب مزارع چند نقشی و زیست بوم محور
- پهنه جنوب غرب (شهرستان های مراغه، بناب، ملکان و عجب شیر) با عملکرد کشاورزی مکانیزه و گردشگری طبیعی - تاریخی
- پهنه ویژه (بخش هایی از شمال پهنه مرکزی و شرق پهنه شبستر) با عملکرد غالب صنعتی و معدنی جهت ایجاد اکو پارک صنعتی

قلمروهای اولویت دار استقرار جمعیت

- اولویت استقرار جمعیت در ساختار غیر متمرکز (شبکه ای، هم پیوند، مکمل و همکار) در شبکه های شهری (تبریز، اسکو، سهند، آذر شهر، گوغان، خسرو شاه، ممقان، بستان آباد، باسمنج، صوفیان، خواجه) و (مراغه، بناب، عجب شیر، ملکان) و (شبستر، سیس، وایقان، شند آباد، خامنه، کوزه کنان، شرفخانه) و (مهربان، زرنق، کلوانق، بخشایش)، (جلفا، هادیشهر) و (خمارلو، جانانلو)
- اولویت استقرار جمعیت در شهر های جدید (احداث شهر های جدید در محدوده شرق شهر خواجه تا شمال بخشایش)

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت (فعالیت های کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات)

- فعالیت های کشاورزی در جهت بهبود و ارتقاء وضع موجود و بر اساس نیاز های آبی و آب قابل برنامه ریزی در حوضه های ارس، دریاچه ارومیه و قزل اوزن مطابق با آئین نامه ها و دستورالعمل های هر یک از حوضه های سی گانه کشور امکان پذیر خواهد بود.

حوضه آبریز ارس:

- توسعه کشاورزی در دشت خمارلو با اولویت کشت محصولات زراعی یک ساله و منطبق با اقلیم گرمسیری منطقه
- کشت محصولات جالیزی و صیفی جات و دیگر محصولات تره بار در واحد مطالعاتی او اوغلی و شمال دهستان گرمادوز
- توسعه کشت های گلخانه ای و مزارع هیدروپونیک (کشت در محیط های کنترل شده) در واحد مطالعاتی جلفا- دوزال (واحد مطالعاتی ۱۱۰۵)
- یکپارچه سازی و مکانیزاسیون دشت مرند با توسعه قلمرو کشت محصولات صنعتی و دانه های روغنی
- مکانیزاسیون و بهبود روش های آبیاری باغات در محدوده شهر های مرند، اهر، ورزقان و هادیشهر

– توسعه قلمرو باغات در رود دره زنوز حدفاصل زنوزق تا چرچر با اولویت کشت و بهره‌برداری محصولات به صورت ارگانیک و غیر تزارریخته

- زراعت مکانیزه (محصولات صنعتی و دانه‌های روغنی، غلات، حبوبات، علوفه) در دشت گلفرج
- تبدیل باغات سنتی به مکانیزه (میوه‌های دانه‌ریز، میوه‌های هسته‌دار) در دشت‌های ممنوعه حوضه آبریز ارس
- آبی‌پروری (حاشیه رود ارس) پرورش ماکیان و دام‌پروری مکانیزه و صنعتی
- کشت محصولات خاص (زعفران، دانه‌های روغنی، سماق و ابریشم)
- کشت هیدروپونیک در شمال شرقی حوضه آبریز ارس (شهرستان‌های کلبر و خداآفرین)

حوضه آبریز دریاچه ارومیه:

- کشت محصولات کم آب بر و اصلاح الگوی کشت منطبق با تقویم زارعی در بالادست حوضه‌های رودخانه‌ای آجی چای و دشت‌های سراب، شریان، هریس و مهربان
- مکانیزاسیون و اصلاح روش‌های آبیاری در دشت‌های پایین دست حوضه‌های رودخانه‌ای (پایاب رودخانه‌ها) دشت‌های تبریز، بناب و عجب‌شیر با تأکید بر کشت محصولات کم آب بر و استفاده از پساب‌های تصفیه‌شده شهرهای بزرگ مانند تبریز، مراغه و بناب
- کشت در محیط‌های کنترل‌شده شامل کشت‌های گلخانه‌ای و کشت پلاستیکی در دشت سراب، دامنه‌های جنوبی کوه میشو در حد فاصل صوفیان تا تسوج، بستان آباد و هریس منوط به تأمین آب قابل برنامه‌ریزی و عدم توسعه فیزیکی اراضی کشاورزی
- فعالیت‌های باغداری و ارتقای عملکرد باغات با تأکید بر باغداری مکانیزه با اصلاح الگوی کشت محصولات کم آب بر (میوه‌های دانه‌دار، انگور، گردو و ...)

- پرورش ماهیان سردابی در رود دره‌های لبقوان رود، عنصر رود، صوفی چای و موردق چای
- توسعه دام‌پروری مکانیزه، زنبورداری و پرورش ماکیان در دشت‌های سراب، هریس و بستان آباد

حوضه آبریز قزل‌اوزن:

- توسعه کشت پلاستیکی به منظور مصرف بهینه آب در محدوده شهرستان‌های قره‌آغاج و میانه
- توسعه مکانیزه کشاورزی با شیوه‌های نوین و در قالب مزارع چند نقشی در پهنه جنوبی (شهرستان‌های چاراویماق و هشتروند)
- دیم‌کاری در دامنه‌های مرتفع و ارتقا‌بازدهی زمین در قالب مزارع چند عملکردی (اختلاط دامداری نیمه مکانیزه با کشاورزی‌های نوین و بهبود روش‌های سنتی کشت)

- توسعه قلمروهای دیم در دامنه‌های جنوبی و جنوب شرقی سهند در حدفاصل هشتروند تا نظر کهریزی با تأکید بر یکپارچه‌سازی اراضی و ایجاد مزارع چند عملکردی درشت مقیاس
- توسعه باغداری و بهره‌برداری از محصولات باغی به روش ارگانیک در امتداد رودخانه‌های آغمیون، قرقچای و آیدوغموش
- ایجاد مزارع چند عملکردی زیست‌بوم محور (حوضه قزل‌اوزن با محوریت چاراویماق)
- آبریز پروری در پهنه جنوب و زنبورداری در حوضه قزل‌اوزن
- توسعه باغداری نوین، کشاورزی ارگانیک و کشت در محیط‌های کنترل‌شده

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- پهنه ویژه اکو پارک صنعتی استان (فعالیت‌های صنعتی آلاینده با گرایش صنایع شیمیایی، فلزی، معدنی و تبدیلی)
- غرب شهرستان جلفا، شمال غربی شهرستان مرند، جنوب و جنوب غربی شهرستان میانه، جنوب غربی شهرستان بناب، شمال شرقی و جنوب غربی شهرستان شبستر، شرق شهرستان تبریز، جنوب شهرستان مراغه و هریس (رده‌های یک الی پنج).
- توسعه فعالیت‌های معدنی در شهرستان‌های سراب، اهر، ورزقان، آذرشهر، هشتروند، میانه، مرند و چاراویماق متناسب با محدودیت‌های زیست‌محیطی.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های خدماتی

- استقرار پهنه‌های خدماتی در مراکز شهری و پیرامون آن با اولویت اول.
- استقرار فعالیت‌های خدماتی در محورهای گردشگری کمربند سهند و ارسباران
- استقرار خدمات گردشگری در پهنه‌های ارس - جلفا، ارس - کلیبر، مرکزی و جنوب غربی

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت و فعالیت

- محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی - حفاظتی و ...)

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت

- مرکز استان و حاشیه شهرهای بزرگ مانند مراغه، اهر، مرند، میانه
- محدوده اراضی کشاورزی، شهرک‌های صنعتی، منابع طبیعی و محدوده‌های معدنی.

قلمروهای فاقد مزیت برای استقرار جمعیت و توسعه سکونتی (شهری و روستایی)

- نواحی کم آب با محدودیت شدید آبی یا بروز تنش آبی همانند دشت‌ها با بیلان منفی
- نواحی زیست‌محیطی (جنگل، تالاب، شوره‌زار، کفه رسی و نمکی)، جنگل‌های ارسباران
- نواحی پیرامون رود دره‌های استان به دلیل رشد فزاینده باغ‌ویلاها در پیرامون شهرهای تبریز، اسکو، سردرود، مرند، صوفیان
- قلمروهای دارای محدودیت‌های قانونی استقرار جمعیت و فعالیت مانند مناطق حفاظت‌شده و یا نواحی نظامی و مناطق مرزی استان

- قلمروهای دارای انزوای جغرافیایی به دور از شبکه ارتباطی و تأسیسات شهری در پهنه جنوب

قلمروهای فاقد مزیت در توسعه فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و گردشگری

- کشت محصولات جالیزی و صیفی‌جات در مناطق دور از بازار مصرف و فاقد شبکه ارتباطی
- کشاورزی بر روی خاکه‌ای درجه ۴ و ۶ با محدودیت شدید
- کشت آبی محصولات زراعی آب بر در پهنه‌های سیل گیر و حاشیه رودخانه‌ها
- دیم کاری در دامنه‌های پرشیب و هزار دره و گچی و نمکی
- کشت محصولات ارزشمند (زعفران) در مجاورت مناطق پر تردد و پهنه‌های دارای تفرج متمرکز (به دلیل احتمال بروز انواع خسارات ناشی از تردد و رفت و آمد)
- استقرار شهرک صنعتی در نواحی کم جمعیت و فاقد نیروی متخصص بومی
- استقرار شهرک صنعتی داخل یا مجاور نواحی تحت حفاظت محیط‌زیست استان
- استقرار محدوده‌های صنعتی (شهرک، ناحیه) جدید در حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- معدن کاری در حریم شهرها و مجاور نقاط سکونتی بزرگ استان

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی و معدنی و معدنی و گردشگری

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- محدودیت افزایش فیزیکی و توسعه اراضی کشاورزی در دشت‌های پیرامون جلگه ارومیه شامل دشت تبریز، شبستر، عجب‌شیر و آذرشهر تا بناب و ملکان (به‌جز اراضی موجود)
- محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی بدون در نظر گرفتن آب قابل برنامه‌ریزی در حوضه‌های آبریز سه‌گانه و اصلاح روش‌های آبیاری.
- محدودیت توسعه کشاورزی آبی در حوضه دریاچه ارومیه (بدون تأمین حقابه دریاچه ارومیه) و شرق شهر تبریز (قسمت‌های میانی حوضه آبی‌چای، شامل مناطق هریس دوزدوزان، بخشایش و خواجه)

- اراضی بالاتر از ارتفاع ۲۰۰۰ متر دارای محدودیت‌های توپوگرافی و اقلیمی
- اراضی دارای فرسایش‌های شدید و دارای تعارض با توان اکولوژیک اراضی
- مناطق زیست محیطی و اراضی جنگلی (ارسباران)
- دشت‌های پیرامون قلمرو جلگه‌ای و شوره‌زارهای شرق دریاچه ارومیه و دشت تبریز.
- دشت‌های ممنوعه و اراضی دارای محدودیت منابع آبی (بر اساس ظرفیت برد و مقدار آب قابل برنامه‌ریزی)
- رخساره‌های تالابی، تالاب فصلی، شوره‌زار، کفه‌های رسی و نمکی و اراضی پست و مرطوب با سطح آب زیرزمینی بالا

- قلمرو کوه‌های نمکی و رخنمون‌های تبخیری اعم از گچی، مارنی، نمکی و ...

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی

- محدودیت استقرار صنایع آب بردر حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- توسعه هرگونه صنعت پر آب خواه در شهرستان‌های غربی استان (تبریز، مرند، شبستر، آذرشهر، عجبشیر، بناب، ملکان، اسکو)
- دامنه‌های ارتفاعات و اراضی زراعی، باغی و مرتعی درجه یک و دو.
- غرب پهنه مرکزی و مجموعه شهری تبریز (به جز صنایع هایتک)
- استقرار واحدهای صنعتی رده ۳ الی ۷ در خارج از شهرک‌ها و نواحی صنعتی
- کلیه محدوده‌های جنگلی (ارسباران) و مناطق چهارگانه محیط زیست و پناهگاه‌های حیات وحش
- فعالیت معدنکاری در محدوده حریم شهرها (محدودیت‌های زیست محیطی).

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان آذربایجان شرقی به قرار زیر است:

۳-۱- تخصیص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

توسعه فعالیت‌های کشاورزی شامل اصلاح الگوی کشت، مکانیزاسیون، کشت در محیط‌های کنترل شده و متراکم و ... در هر شهرستان متناسب با آب قابل برنامه‌ریزی، به ویژه تمرکز بر تأمین حقایقه دریاچه ارومیه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه و در راستای سازمان‌دهی فعالیت‌های کشاورزی، جایگزین با کشت سنتی دارای منابع آب مجاز و فعال در سقف آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغی استان ممکن خواهد بود.

- شهرستان جلفا با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه گردشگری (طبیعی - سلامت - تجاری)، صنایع (غذایی و دارویی - کانی غیرفلزی - چوبی - برق و الکترونیک و های تک)، دام پروری (شیلات - پرورش

حشرات مفید - مجتمع دامپروری مکانیزه) با اولویت کشت (غلات، محصولات صنعتی، محصولات باغی دانه‌ریز)

- شهرستان کلبر با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه گردشگری (طبیعی - تاریخی - سلامت)، صنایع دارویی (سنتی) و صنایع چرم و اولویت کشت (گیاهان دارویی، میوه‌های خشک)

- شهرستان خداآفرین با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه گردشگری طبیعی (جنگل آینالو)، صنایع غذایی و کانه‌آرایی، دامپروری (پرورش دام بزرگ - شیلات - حشرات مفید - مجتمع دامپروری مکانیزه) با اولویت کشت (محصولات صنعتی، گل و گیاه زینتی، محصولات باغی دانه‌ریز)

- شهرستان اهر با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (سلولزی - دارویی - غذایی - پشتیبان کشاورزی)، دامپروری (پرورش دام بزرگ - حشرات مفید - مجتمع دامپروری مکانیزه)، کشاورزی (کشت مکانیزه در جنوب و جنوب شرق) و اولویت کشت (محصولات باغی دانه‌ریز، میوه خشک، محصولات لبنی)

- شهرستان ورزقان با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه کانه‌آرایی - صنایع فلزی - برق و الکترونیک، دامپروری (پرورش دام بزرگ - حشرات مفید)، کشاورزی (کشت دیم و کشت مکانیزه در جنوب شرقی و زراعت، باغداری ارگانیک در بخش مرکزی) و اولویت کشت (غلات، حبوبات، محصولات صنعتی، محصولات دانه‌ریز)

- شهرستان هوراند با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه کشاورزی (کشت دیم و زراعت آبی در شمال و جنوب شهرستان، توستان و فعالیت‌های نوغان‌داری، پرورش دام بزرگ)، صنایع پشتیبان کشاورزی و اولویت کشت (علوفه، محصولات و گیاهان دارویی، میوه خشک و سماق)

- شهرستان مرند با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه لجستیک، دامپروری (پرورش دام بزرگ - ماکیان - حشرات مفید - مجتمع دامپروری مکانیزه)، صنایع (کانی غیرفلزی - صنایع پشتیبان کشاورزی - غذایی و آشامیدنی - تولید محصولات گوشتی و پروتئینی)، گردشگری (ورزشی)، کشاورزی (کشت مکانیزه در مرکز جنوب و شمال، زراعت آبی در مرکز و شمال غربی، کشت دیم در جنوب شرقی) و اولویت کشت (محصولات صنعتی، میوه‌های هسته‌دار، محصولات دانه‌ریز)

- شهرستان شبستر با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (غذایی و آشامیدنی - نفت، گاز و پتروشیمی - چرم - کانی غیرفلزی - برق و الکترونیک)، انرژی‌های نو، دامپروری (پرورش دام بزرگ - ماکیان - حشرات مفید - مجتمع دامپروری مکانیزه)، کشاورزی (کشت مکانیزه در جنوب شرقی، مرکزی و غرب، زراعت آبی در بخش غربی شهرستان) و اولویت کشت (محصولات صنعتی، صیفی‌جات، محصولات دانه‌ریز)

- شهرستان تبریز با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه خدمات برتر، گردشگری تاریخی-فرهنگی-سلامت-تجاری، صنایع (برق و الکترونیک-چرم-سلولزی-فلزی-کانی غیرفلزی-ماشین‌سازی-صنایع پشتیبان کشاورزی-صنایع دارویی-شیمیایی و پتروشیمی-فرش)، اقتصاد خلاق و دانش‌بنیان، انرژی‌های نو با اولویت کشت (محصولات صنعتی، گل و گیاه زینتی، محصولات لبنی)
- شهرستان بستان‌آباد با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه لجستیک، گردشگری سلامت-ورزشی، انرژی‌های نو، صنایع (فلزی-کانه‌آرایی-ماشین‌سازی)، دام‌پروری (پرورش دام بزرگ-ماکیان-محصولات گوشتی و پروتئینی) با اولویت کشت (تولید علوفه، تولید گیاهان دارویی، پرورش غلات، تولید میوه‌های خشک)
- شهرستان آذرشهر با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه گردشگری ورزشی، صنایع (غذایی و آشامیدنی-پشتیبان کشاورزی-کانه‌آرایی، کانی غیرفلزی)، دام‌پروری (پرورش دام بزرگ-ماکیان-حشرات مفید)، اولویت کشت (حبوبات، میوه‌های خشک، گردو)
- شهرستان اسکو با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه گردشگری تاریخی-طبیعی، صنایع (غذایی و آشامیدنی-پشتیبان کشاورزی)، دام‌پروری (پرورش دام بزرگ-زنبورداری-حشرات مفید)، اولویت کشت (حبوبات، محصولات صنعتی، گل و گیاه زینتی، محصولات و گیاهان دارویی، میوه‌های خشک، محصولات لبنی)
- شهرستان سراب با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه کانه‌آرایی کانی غیرفلزی، دام‌پروری (مجتمع دام‌پروری مکانیزه-دام بزرگ-زنبورداری-حشرات مفید)، گردشگری طبیعی، صنایع (غذایی و آشامیدنی-پشتیبان کشاورزی-دارویی-چرم-برق و الکترونیک)، کشاورزی کشت مکانیزه در مرکز و غرب شهرستان و کشت دیم در شمال و شمال غربی و شرق، اولویت اول کشت (غلات، محصولات صنعتی، علوفه، محصولات و گیاهان دارویی، محصولات دانه‌ریز، میوه خشک)
- شهرستان میانه با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (سلولزی-چرم-ماشین‌سازی-فلزی-صنایع پشتیبان کشاورزی-صنایع غذایی و آشامیدنی)، گردشگری طبیعی، دام‌پروری (مجتمع دام‌پروری مکانیزه-دام بزرگ-ملکیان-شیلات-حشرات مفید)، کشاورزی (کشت دیم در شمال غربی، کشت مکانیزه در مرکز، جنوب و جنوب غربی)، اولویت کشت (غلات، حبوبات، علوفه)
- شهرستان چاراویماق با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (صنایع پشتیبان کشاورزی-گیاهان دارویی-چرم-برق الکترونیک-کانه‌آرایی-بازیافت)، کانی غیرفلزی، دام‌پروری (دام کوچک-ماکیان-

حشرات مفید)، کشاورزی (کشت دیم در شمال غربی، مرکز و جنوب شرقی)، اولویت کشت (غلات، حبوبات، علوفه)

- شهرستان هریس با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (بازیافت - چرم - فرش - نساجی)، دام‌پروری (پرورش دام کوچک - ماکیان - مجتمع‌های دام‌پروری مکانیزه)، اولویت کشت (غلات، حبوبات محصولات دانه‌ریز، محصولات لبنی)

- شهرستان هشتروند با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه کشاورزی (کشت مکانیزه در مرکز و کاشت دیم در سایر اراضی)، صنایع پشتیبان کشاورزی، صنایع کانی غیرفلزی، دام‌پروری (دام بزرگ - ماکیان)، اولویت کشت (غلات، حبوبات، محصولات دانه‌ریز)

- شهرستان مراغه با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (غذایی و آشامیدنی - سلولزی - پشتیبان کشاورزی - کانه‌آرایی)، گردشگری تاریخی و طبیعی، دام‌پروری (مجتمع دام‌پروری مکانیزه - دام بزرگ - زنبورداری - شیلات - حشرات مفید)، انرژی‌های نو، کشاورزی (کشت مکانیزه در قسمت مرکزی و کشت دیم در قسمت شمالی و جنوب شرقی)، اولویت اول کشت (گل و گیاه زینتی، صیفی‌جات، دانه‌ریز، دانه‌دار، میوه‌های خشک، محصولات لبنی)

- شهرستان بناب با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (غذایی و آشامیدنی - سلولزی - پشتیبان کشاورزی - شیمیایی)، گردشگری تاریخی، دام‌پروری (مجتمع دام‌پروری مکانیزه - دام بزرگ - ماکیان)، کشاورزی (کشت مکانیزه در قسمت مرکزی)، اولویت کشت (غلات، حبوبات، محصولات صنعتی، صیفی‌جات، محصولات دانه‌دار)

- شهرستان ملکان با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه کشاورزی (کشت دیم در قسمت‌های شرقی و کاشت مکانیزه سایر قسمت‌های شهرستان)، صنایع (غذایی و آشامیدنی - چرم - پشتیبان کشاورزی - شیمیایی)، دام‌پروری (مجتمع دام‌پروری مکانیزه - دام بزرگ - دام کوچک)، اولویت کشت (محصولات صنعتی، دانه‌ریز، دانه‌دار، میوه‌های خشک)

- شهرستان عجب‌شیر با اولویت‌های عملکردی غالب در حوزه صنایع (غذایی و آشامیدنی - چرم - پشتیبان کشاورزی - کانی غیرفلزی)، واحدهای خدماتی، پرورش دام بزرگ، کشاورزی (کشت دیم در بخش مرکزی شهرستان)، اولویت کشت (محصولات و گیاهان دارویی، محصولات دانه‌دار، میوه‌های خشک)

۲-۳- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی

- تهیه تقویم کشت پهنه‌های استان و برنامه‌ریزی مبتنی بر توان اقلیمی و ظرفیت برد.

– مکانیزاسیون کشاورزی با اولویت افزایش راندمان آبیاری و اجرای سیستم‌های آبیاری بارانی و قطره‌ای
– کشت محصولات بومی و کم آب بر به ویژه در حوضه دریاچه ارومیه (تنظیم الگوی کشت و بهره‌برداری بهینه از منابع آبی)

– افزایش سطح زیر کشت گلخانه‌ای و گسترش کشت هیدروپونیک و کشت پلاستیکی در تولید سبزی، صیفی جات و محصولات جالیزی (جایگزینی کشت‌های سنتی جهت ارتقا بهره‌وری و کاهش مصارف آب موجود)

– تغییر الگوی پرورش دام در استان از دام کوچک به دام بزرگ برای کاهش فشار بر مراتع
– افزایش راندمان تولید محصولات دامی و پروتئینی و کاهش هزینه‌های نگهداری دام با ایجاد واحدهای صنعتی و مکانیزه

– تکمیل شبکه‌های آبیاری در اراضی بهبود پایاب سدها با اولویت کلاس‌های خاک درجه ۱ تا ۳ در حوضه آبریز دریاچه ارومیه

– تأکید بر توسعه صنعتی و کشاورزی مکانیزه در حوضه آبریز ارس با استقرار فعالیت‌های غیر کم‌آب‌بر در خارج از حوضه دریاچه ارومیه

– افزایش راندمان کشاورزی موجود در جهت تأمین حبابه دریاچه ارومیه (بازگشت منابع آبی حاصل از مکانیزاسیون، کشت در محیط‌های کنترل شده)

– ایجاد مزارع چند عملکردی زیست‌بوم محور در مناطق برخورد از دیمزارهای وسیع
– اصلاح الگوی کشت به سوی محصولات با ارزش افزوده بالا و سازگار با قابلیت‌های اقلیمی
– جایگزینی فعالیت‌های کشاورزی مدرن در محیط‌های کنترل شده با فعالیت‌های کشاورزی سنتی، پرورش آبزیان و کشت گیاهان دارویی در راستای ارتقا بهره‌وری مصارف آبی موجود (اجتناب از شکل‌دهی به بهره‌برداری‌های جدید آبی)

صنعت و معدن

– ساماندهی صنایع آلاینده در نواحی دارای قابلیت بارگذاری و اکوپارک‌های صنعتی (پهنه ویژه)
– شناسایی و تکمیل زنجیره فعالیت‌های صنعتی و معدنی در سطح ملی و فراملی
– ایجاد خوشه‌های صنعتی و معدنی با تکنولوژی بالا در شهرک‌ها و نواحی صنعتی دارای ظرفیت خالی.
– پالایش صنعتی و تمرکززدایی از پهنه مرکزی و انتقال صنایع آلاینده به مناطق دارای محدودیت کمتر
– شناسایی و سرمایه‌گذاری در صنایع مزیت‌دار استان (چرم، ماشین‌آلات و ...)

- تقویت خوشه‌های فعالیتی - کارگاهی در حوزه صنایع سبک و متوسط در سطح ناحیه‌ای و روستایی با هدف بسترسازی توسعه درون‌زا و ارتقای سرمایه اجتماعی نواحی روستایی
- حمایت از رشد و گسترش صنایع دستی و مشاغل خانگی با توجه به ظرفیت‌های منطقه‌ای
- ایجاد تکنوپولیس‌هایی مجهز در راستای تلفیق علم و صنعت با بهره‌مندی از زیرساخت‌های موجود
- ایجاد پیمان‌های منطقه‌ای برای جذب سرمایه‌گذاری، کسب تجارب، اطلاعات و بهره‌مندی از آخرین تکنولوژی‌های روز در عرصه صنعت و معدن
- حضور پررنگ و قدرتمند در عرصه بین‌الملل در زمینه فرآورده‌های معدنی با شهرت جهانی با شناسایی بازار هدف و رقبای خارجی
- ایجاد حمایت‌های مالی و زیرساختی و نهادی مناسب برای بهره‌مندی واحدهای صنعتی و معدنی از آخرین فناوری‌های مورد نیاز برای کاربست فعالیت‌های مزیت‌دار
- کاربست تکنولوژی‌های به روز در فعالیت‌های صنعتی و معدنی با رویکرد صادراتی به تولید
- به کارگیری شیوه‌های منطبق با رعایت موازین محیط‌زیستی در استخراج مواد معدنی
- کاهش سهم خام‌فروشی در فرآورده‌های معدنی
- نظام سکونتگاهی**
- بارگذاری فعالیت‌های متناسب با توان اکولوژیک (اولویت‌بندی بهره‌برداری از پهنه‌ها)، ظرفیت برد محیطی و توان سرزمینی.
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی
- تعریف شبکه‌های افقی، مکمل، همکار و همیار بین‌شهری در استان
- تقویت شهرهای بزرگ و میانی استان در راستای قطبیت زدایی از کلانشهر تبریز
- ارتقاء سطح عملکردی شهرهای مراغه، مرند، میانه، بناب و اهر و ارتقای نقش سایر مراکز شهرستانی نسبت به سطح پیشین خود.
- تقویت شهرهای کوچک و میانی استان به عنوان مراکز پشتیبان سکونتگاه‌های روستایی پیرامون.
- تقویت نقش شهر سهند و تنوع‌بخشی به فعالیت‌ها و عملکردهای این شهر.
- توسعه شهری و روستایی مبتنی بر اصول مشارکت، پایداری زیست‌محیطی و ساماندهی سکونتگاه‌های ناکارآمد شهری.
- پالایش عملکردی فعالیت‌ها در چارچوب اسناد توسعه شهری و طرح‌های ناحیه‌ای جهت انتقال عملکردهای مزاحم و آلاینده از تبریز و سایر شهرهای بزرگ استان به خارج از محدوده.

- جانمایی عملکردهای فراشهری و منطقه‌ای در اراضی جنوبی شهر تبریز واقع در حریم یا اراضی بازیافت شده از پالایش عملکردی صنایع آلاینده غرب شهر تبریز.
 - تعریف شبکه‌های هم پیوند فعالیتی سکونتگاه‌های شهری و روستایی مبتنی بر خلق مزیت، ارتقای بهره‌وری، ایجاد فعالیت‌های جدید و کالبدی.
 - برون‌سپاری نقش‌های استانی و منطقه‌ای تبریز به شهرهای مراغه، مرند، میانه، بناب، سهند و اهر
 - تنوع بخشی به فعالیت‌ها و کارکردهای شهری به‌ویژه پیش‌بینی ظرفیت‌ها و عملکردهای گردشگری در اسناد توسعه شهری
 - توسعه و ارتقا زیرساخت‌های خدمات شهری در حوزه سلامت و آموزش عالی متناسب با سطح‌بندی جمعیتی
 - نگهداشت جمعیت در شهرهای کوچک و روستاهای مرزی از طریق توسعه فعالیت در این سکونتگاه‌ها
 - توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی
 - تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق مرزی با مناطق داخلی کشور و مقابله با انزوا در مناطق
- آب**
- تأمین سهم حقایق دریاچه ارومیه بر مبنای آب قابل برنامه‌ریزی و اجتناب از افزایش برداشت از منابع آبی.
 - اولویت سرمایه‌گذاری در افزایش بهره‌وری آب در حوضه دریاچه ارومیه و دشت تبریز به‌ویژه سیستم‌های تصفیه و بازچرخانی آب.
 - حفاظت از آبخوان‌ها و منابع آب زیرزمینی با عملیات آبخوان‌داری و افزایش نفوذپذیری خاک.
 - اصلاح فرایندها و عدم بارگذاری‌های خطی و پیوسته در جبهه ورودی منابع آب زیرزمینی به دشت‌ها.
 - مدیریت بهینه مصرف با کاهش سهم و سرانه بخش کشاورزی و حفاظت یکپارچه از حوضه‌های آبخیز.
 - تولید آب از منابع آب جدید مانند جذب رطوبت هوا از دامنه‌های شمالی سهند و تولید آب در حوضه‌های قرنقوچای و آغمیونچای
- بازرگانی**
- گسترش فعالیت‌های بازرگانی و بازاریابی در حمل‌ونقل و ترانزیت در راستای ایفای نقش ملی و فراملی استان
 - حمایت از افزایش تعاملات دفاتر استانی اتاق‌های بازرگانی، شکل‌دهی و حمایت از اتحادیه‌های صادراتی و اهتمام به ایجاد دیپلماسی تجاری
 - تدوین برنامه جامع اصلاح نظام تعرفه‌های گمرکی در مقیاس استانی با کشورهای حوزه قفقاز و ترکیه

– ارتقای انطباق پذیری سیاست های بازرگانی خارجی مبتنی بر دستورالعمل های سازمان تجارت جهانی

گردشگری

– گسترش و بهبود زیرساخت خدمات عمومی گردشگری طبیعی (آب، برق، گاز، دسترسی به شبکه اینترنت) و توسعه تسهیلات رفاهی در نیمه شرقی استان

– ایجاد مجموعه های تلفیقی گردشگری مانند مجموعه های فرهنگی، تاریخی و ... در محورهای گردشگری
– برنامه ریزی هدفمند برای گردشگران داخلی و خارجی از لحظه ورود تا خروج از استان با همکاری آژانس های بین المللی و ...

– جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی در زمینه تأمین زیرساخت های گردشگری با ارائه مشوق های مناسب

– بسترسازی ارائه خدمات الکترونیکی گردشگری

– برند سازی و نقش آفرینی در بازارهای جهانی گردشگری تاریخی- فرهنگی، طبیعی و سلامت

– تنوع بخشی در دسترسی به خدمات و زیرساخت های گردشگری با سطوح مختلف

– تقویت نقش عملکردی شهرهای دارای ظرفیت گردشگری استان از جمله مراغه، جلفا و ...

– توسعه زیرساخت های گردشگری سلامت در شهر تبریز

– توسعه و ارتقا نقش گردشگری سلامت در شهرستان جلفا به عنوان شبکه همیار تبریز

– بسترسازی شکل گیری خدمات پزشکی الکترونیکی (E-Health) در راستای نقش آفرینی گردشگری سلامت به ویژه در شهرستان جلفا

– اتخاذ تمهیدات لازم برای جلوگیری از تخریب پهنه های گردشگری طبیعی استان

– بسترسازی توسعه گردشگری متمرکز در پهنه های دارای تناسب گردشگری گسترده طبیعی مانند حاشیه سدهای بزرگ و پهنه های جنگلی و رود دره ها (با رعایت ضوابط و مقررات حریم و منع قانونی احداث مناطق گردشگری در سدهای با مصرف شرب)

– ایجاد مزیت های جدید گردشگری (مجموعه های گردشگری آب درمانی، کمپ های ورزش قهرمانی و ملی)

– افزایش فرهنگ پذیرش توریست و ارتقای آگاهی مردم از مزایای تقویت ارتباطات بین المللی در شهرستان های گردشگر پذیر

حمل و نقل

– تقویت زیرساخت های فناوری، توسعه حمل و نقل و لجستیک هوشمند (چندوجهی، ترکیبی، کانتینری، ترانزیت) در راستای ایفای نقش فراملی استان

- اتخاذ اقدامات لازم برای ایفای نقش فراملی استان در زمینه لجستیک از قبیل مکان‌یابی و استقرار هاب لجستیک ملی و منطقه‌ای
 - ظرفیت‌سازی و تکمیل زیرساخت‌های حمل‌ونقل و شبکه ارتباطی شریانی در مناطق شمالی و شمال شرقی.
 - تقویت شبکه راه‌های فرعی درجه ۱ و ۲ (تبدیل شوسه به آسفالت) در مناطق شرقی، شمال شرقی و جنوب شرقی استان.
 - بهسازی و توسعه شبکه‌های زیربنایی، تقویت راه‌های ارتباطی متناسب با استقرار فعالیت و جمعیت، از طریق شبکه‌های ارتباطی سریع و انبوه بر.
 - توجه به اصول توسعه حمل‌ونقل محور (TOD) در کلیه اسناد توسعه شهری و ناحیه‌ای.
 - توسعه شبکه حمل و نقل هوایی (تبدیل فرودگاه تبریز به هاب پروازی بین‌المللی، احداث فرودگاه ارس و مکان‌یابی حداقل دو فرودگاه کوچک مقیاس در شرق کلبر و جنوب میانه)
 - تجهیز و تقویت تأسیسات و امکانات پایانه‌ها و ایستگاه‌های راه‌آهن مرزی افزایش ظرفیت عملی آنها
 - ارتقای نقش و عملکرد مناطق مرزی (جلفا و نوردوز) در راستای تقویت جایگاه ترانزیت استان
 - تنوع‌بخشی به سیستم حمل‌ونقل و تأمین دسترسی ایمن و راحت همه مناطق به شبکه حمل‌ونقل ریلی.
 - توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل (ریلی و شریان‌های اصلی) در راستای کریدورهای ترانزیتی
 - استفاده از تکنولوژی‌های نوین در توسعه سیستم ریلی سریع‌السیر
 - تقویت و افزایش ظرفیت شبکه ارتباطی شریانی در راستای بهبود کریدور بین‌المللی مرکز به کشورهای همسایه
 - روان‌بخشی ترافیکی پیرامون مجموعه شهری تبریز با ایجاد کنارگذر جایگزین با عملکرد ملی و بین‌المللی
 - ایجاد بازار گاه الکترونیکی حمل‌ونقل بار و کالا
 - شفاف‌سازی و تسهیل روند حقوقی و ترغیب مشارکت بخش خصوصی در توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل
- طبیعی و محیط‌زیست**
- استقرار صنایع نوین غیر آب‌بر یا زیرساخت‌های تولید انرژی‌های نو در کرانه شرقی دریاچه ارومیه
 - شناسایی محدوده‌های پرمخاطره در استان و تهیه ریز پهنه‌بندی زلزله برای شهرهای بیش از صد هزار نفر
 - بارگذاری کنترل‌شده فعالیت‌های سرمایه‌بر با تکنولوژی بالا و الزامات پدافند غیرعامل در نوار مرزی.
 - استقرار صنایع بازیافت و صنایع با رده زیست‌محیطی بالاتر از ۳ در اراضی بدلند (هزار دره).
 - بهره‌گیری از عوارض توپوگرافی به منظور استتار و کاهش آسیب‌پذیری صنایع و فعالیت‌های های‌تک در مکان‌یابی و پهنه‌بندی قلمروهای مزیت‌دار توسعه.

- تقویت پوشش گیاهی و جنگل کاری در حاشیه دریاچه ارومیه و محور ارتباطی تبریز به بناب و ملکان (عرض ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ متر)
- ایجاد جنگل های دست کاشت در پیرامون سدهای ذخیره ای به منظور حفاظت از فرسایش و تقویت نقش تفرج های گسترده و نیمه متمرکز در پیرامون سدها با رعایت سقف آب قابل برنامه ریزی کشاورزی
- اجرای طرح های جنگل کاری در امتداد رود دره های پیرامون سهند با اولویت دره های بزرگ نزدیک سکونتگاه های شهری و دشت های سیلابی (اراضی سیل گیر حاشیه رودخانه).
- تهیه تقویم بهره برداری از مراتع متناسب با ظرفیت و توان چراگاه ها و اجرای برنامه های قرق مراتع.
- شناسایی گونه های خوش خوراک و مقاوم به محیط به منظور تکثیر و تقویت گونه های مناسب و از میان بردن گونه های مزاحم.

زیربنایی

- بهره برداری از توان های اقلیمی منطقه (انرژی های نو مانند انرژی خورشیدی و انرژی بادی).
- تمرکززدایی و کاهش روند قطبی شدن فعالیت ها در دشت تبریز (سیاست های تشویقی در سایر مراکز رشد).
- تنوع بخشی به فعالیت ها و ایجاد کانون های فعالیت و سرمایه گذاری در نواحی کمتر توسعه یافته.

اجتماعی

- ارتقای کیفیت و گستره خدمات آموزشی و بهداشتی در سطح استان
- تقویت زیرساخت های بهداشتی، درمانی، آموزشی و ورزشی با تمرکز بر پهنه شرقی و شمال شرقی استان
- ارتقای شاخص های توسعه انسانی استان نسبت به میانگین کشوری
- توانمندسازی و افزایش نقش نیروی انسانی متخصص در فعالیت های اقتصادی استان
- بسط فرصت های برابر برای دستیابی به شغل و فعالیت در استان (ارتقا رفاه اجتماعی در کلیه نواحی استان)
- کاهش شکاف جنسیتی و رفع محدودیت های اجتماعی و فرهنگی و اداری برای حضور زنان در بازار کار

اقتصادی

- تنوع بخشی به روش های اجرایی و تأمین مالی طرح های اقتصادی
- توانمندسازی و ارائه آموزش های کارآفرینی و اقتصادی به روستاییان برای نحوه عرضه مناسب
- حمایت از زنجیره سازی فعالیت های اقتصادی در راستای ارائه بستر مناسب کسب و کار و امکان دسترسی متقاضیان به حق انتخاب های متعدد در حوزه سرمایه گذاری و گردش سرمایه
- بهبود و ارتقای عملکرد پنجره سرمایه گذاری استان و گسترش پوشش جغرافیایی - عملکردی آن با اهتمام به شفاف سازی و تسریع در اجرای رویه ها

- تهیه و تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری در نواحی کمتر توسعه یافته
- تدوین ضوابط و دستورالعمل لازم برای حمایت از ایده‌های تجاری - فعالیتی در بخش‌های مختلف (تشکیل پایگاه اطلاعاتی)
- تدوین برنامه جامع ارتقای رقابت‌پذیری و بهبود فضای کسب و کار استان با اولویت سهولت بخشی به فرایندهای مرتبط با پذیرش، تصویب، تأمین مالی و اجرای طرح‌های اقتصادی
- تسهیلگری و هدایت‌گری سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی از طریق ایجاد مشوق‌ها و بسته‌های مالی در گردشگری طبیعی، روستایی و سلامت
- تدوین ضوابط لازم در راستای اهتمام به سیاست تشویقی مبتنی بر ایجاد «دستورالعمل رفتار عادلانه» بین سرمایه‌گذار داخلی و خارجی
- ارائه تسهیلات بانکی در مناطق کمتر توسعه یافته استان با تنفس دو برابری نسبت به تسهیلات موضوعه در نواحی برخوردار (توسعه یافته) استان
- نهادی و قانونی**
- تدوین برنامه جامع شناسایی، معرفی و سازمان‌دهی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان در سطوح مختلف نواحی برای طرح در سطح بین‌المللی
- معافیت مالیاتی درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق توسعه یافته (برخوردار) استان به مدت ۴ سال
- معافیت بخشی مالیاتی سرمایه‌گذاری مجدد در راستای توسعه، بازسازی و تکمیل واحدهای فعالیتی به مدت ۶ سال در تمامی نواحی استان
- معافیت مالیاتی درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در نواحی کمتر توسعه یافته استان به مدت ۱۲ سال
- افزایش اختیارات نواحی و شهرستان‌ها در راستای ایجاد ابتکارات محلی و به‌کارگیری تمهیدات محلی - بخشی در حوزه سرمایه‌گذاری و کسب و کار و سهولت بخشی به فرایندهای مالی - اجرایی
- شفاف‌سازی ضمانت‌های سرمایه‌گذاری خارجی در زمینه تضمین پوشش زیان ناشی از ممنوعیت یا توقف اجرای موافقت‌نامه‌ها متناسب با موافقت‌نامه‌های بین‌المللی
- حمایت و سازمان‌دهی نهادی مشارکت‌های سنتی - تولیدی در نواحی با دسترسی کمتر به شبکه ارتباطی به‌ویژه در پهنه‌های جنوب و شمال شرق

علم و فناوری

- گسترش تجارت الکترونیک، تسهیل فضای کسب و کار دیجیتال و توسعه حمل و نقل و لجستیک هوشمند (پیاده سازی کامل دولت الکترونیک)
- هدفمند کردن تولیدات علمی به تناسب نیاز فعالیت های اقتصادی (پژوهش محور کردن دانشگاه ها)
- حمایت از فعالیت های مبتنی بر فناوری های نوین (استارت آپ)
- شناسایی محور اصلی قطب علمی استان و تدوین برنامه های علمی و آموزشی در راستای بهبود کیفیت تولیدات علمی به صورت هدفمند
- بسترسازی در راستای شکل گیری اقدامات علمی پیشرفته، نظیر دالان های فناوری، نمایشگاه فن آوری بالا Hi-Tech، پردیس های تخصصی، پارک های علم و فناوری و ...

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

مناطق مستعد توسعه زیرساخت ها

- کریدورهای بین المللی (میانه - تبریز - جلفا)، (تبریز - مرند - بازرگان)، (تبریز - میاندوآب) و (تبریز - باکو) به عنوان ستون فقرات شبکه ارتباطی استان
- کریدور شرقی - غربی (میانه - قره آغاج - میاندوآب)
- کریدور اکو پارک صنعتی (بستان آباد - مرند)
- آزادراه تبریز - ورزقان - نوردوز و بزرگراه جلفا - نوردوز - اصلاندوز (محور مرزی)
- محور اصلی اهر - مشکین شهر، بزرگراه بستان آباد - میانه و تبریز - سراب
- شرق دریاچه ارومیه و پهنه سراب (استفاده از انرژی های خورشیدی و بادی)
- توسعه حمل و نقل هوایی (هاب پروازی بین المللی) و ایجاد فرودگاه های محلی (کلبر، میانه و منطقه آزاد جلفا)
- پایانه های بار و مسافر در بستان آباد، بناب، ملکان، میانه، قره آغاج، کلبر، اهر، هشت رود، سراب
- مراکز لجستیک (بستان آباد، مرند، مراغه، اهر، سراب، میانه، جلفا، نوردوز، هوراند و ...)
- گمرک بستان آباد و نوردوز
- راه آهن مرزی جلفا - اصلاندوز، جلفا - چشمه ثریا (مرز ترکیه)، بستان آباد - سراب و میانه - اردبیل
- انتقال آب ارس به دشت شبستر و دریاچه ارومیه

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- توسعه کشاورزی در محیط‌های کنترل شده با تأکید بر محصولات صادرات محور در حوضه ارس شامل شهرستان‌های جلفا و خدآفرین
 - بهره‌برداری دو بار یا بیشتر (شیوه چند کشتی) در دشت‌های حاشیه ارس و در تناسب با اقلیم گرمسیری و دیگر مساعدت‌های اقلیمی و جغرافیایی
 - ارتقاء ضریب مکانیزاسیون کشاورزی در دشت‌های حاشیه جلگه ارومیه با تأکید بر افزایش راندمان آبیاری و کشت محصولات کم آب بر شامل دشت شبستر تا صوفیان و دشت تبریز-آذرشهر و دشت بناب-ملکان
 - باغداری فشرده و صادرات محور در حوضه صوفی چای و مردوق چای شامل شهرستان‌های ملکان، بناب، مراغه با تأکید بر حجم آب تخصیص یافته در بخش کشاورزی و مقدار آب قابل برنامه‌ریزی
 - کشت محصولات صنعتی در دشت‌های گل‌فرج و دشت مرند
 - دیم‌کاری و توسعه کشت غلات در دامنه‌های جنوبی و جنوب شرقی سه‌دند شامل شهرستان‌های هشت‌رود، میانه و چاراویماق
 - بهره‌برداری به روش ارگانیک از باغات واقع در رود دره‌های منشعب از سه‌دند مانند لیقوان رود، زینجناب رود، عنصر رود، گنبر چای (آذرشهر)
 - تغییر الگوی کشت در شهرستان‌های جلفا، مرند، اهر، شبستر، تبریز، بستان‌آباد، میانه و چاراویماق، آذرشهر، ملکان و بناب به کشت هیدروپونیک
 - گسترش الگوی کشت گلخانه‌ای در شهرستان‌های جلفا، مرند، شبستر، هریس، اسکو، تبریز، بستان‌آباد، سراب، عجب‌شیر، هشت‌رود، مراغه بناب، ملکان و آذرشهر با اولویت جایگزینی کشت‌های سنتی موجود
 - تغییر الگوی کشت در شهرستان‌های مرند، تبریز، سراب، میانه، عجب‌شیر، بستان‌آباد، هریس، مراغه، ملکان، بناب، شبستر، آذرشهر و اسکو به تولید محصولات کم آب‌بر
 - تغییر کشت محصولات باغی دانه‌دار به دانه‌ریز در شهرستان سراب و میانه
 - تجمع اراضی کوچک زراعی و ایجاد مجتمع‌های کشت و صنعت در شهرستان‌های مرند، تبریز و مراغه
 - ایجاد مزارع چند نقشی در شهرستان‌های چاراویماق و هشت‌رود
- ### مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- استقرار صنایع پاک با فناوری بالا و کم آب‌بر در نیمه غربی استان
 - تثبیت فعالیت‌ها و ارتقاء سطح کارکردی محورهای موجود در صنایع غذایی و دارویی، صنایع شیمیایی، صنایع سنگین و چرم و کانی غیرفلزی

- ایجاد اکوپارک صنعتی (پهنه ویژه) در شمال پهنه مرکزی و شرق پهنه شبستر
- استقرار صنایع غذایی و آشامیدنی در شهرستان‌های سراب، چاراویماق، مراغه، بناب، آذرشهر، اسکو، مرند
- استقرار صنایع سلولزی در شهرستان مراغه، اهر و میانه
- استقرار صنایع فلزی به واسطه وجود معادن متعدد با تأکید بر شهرستان‌های نیمه شرقی استان
- استقرار صنایع دارویی با تأکید بر مناطق شرقی در شهرستان‌های سراب، اهر، کلیبر و هریس و مراغه
- صنایع برق و الکترونیک در مرکز استان و شهرستان جلفا
- صنایع بازیافت در شهرستان‌های چاراویماق و هریس
- مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی**
- سطح یک عملکردی در شهرستان تبریز و سطح دو عملکردی در شهرستان‌های مراغه، بناب، مرند، میانه
- سطح بین‌المللی شهرستان‌های تبریز، مراغه، کلیبر و اسکو در گردشگری متمرکز
- سطح یک عملکردی گردشگری سلامت در شهرستان تبریز و سطح دو شهرستان جلفا و مراغه
- سطح یک عملکردی گردشگری ورزشی در شهرستان‌های تبریز، مراغه، مرند، بستان‌آباد، آذرشهر، اسکو و میانه
- محور گردشگری کمربند سهند (تبریز - مراغه - هشتروند - بستان‌آباد)
- محور گردشگری حاشیه ارس (جلفا - خداآفرین)، اهر - ورزقان - سیه‌رود و ارسباران (کلیبر - خداآفرین)
- منطقه آزاد ارس
- الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی**
- در الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی سکونتگاهی موارد زیر مورد توجه قرار گرفته است:
 - کاهش قطبیت شهر تبریز و حرکت به سمت ساختار غیرمتمرکز (شبکه‌ای، هم پیوند، مکمل و همکار)
 - ایجاد شبکه‌های شهری تبریز (تبریز، اسکو، سهند، آذرشهر، گوغان، خسروشاه، ممقان، بستان‌آباد، باسمنج، صوفیان، خواجه) و مراغه (مراغه، بناب، عجب‌شیر، ملکان) و شبستر (شبستر، سیس، وایقان، شندآباد، خامنه، کوزه‌کنان، شرفخانه) و مهربان (مهربان، زرنق، کلوانق، بخشایش) و خمارلو (خمارلو، جانانلو)
 - ارتقاء شهر مراغه به جایگاه دوم عملکردی و ارتقاء جایگاه شهرهای اهر، مرند، سهند، میانه و بناب به جایگاه دوم عملکردی و سطح سه جمعیتی
 - ارتقاء شهرهای سراب، آذرشهر، شبستر، عجب‌شیر، کلیبر، هادیشهر و هشتروند به سطح سه عملکردی
 - ارتقاء شهرهای سردرود، بستان‌آباد، ملکان، اسکو، هریس، صوفیان، خمارلو، قره‌آغاج، هوراند و ورزقان به سطح چهار عملکردی

- ارتقاء شهرهای یامچی، خسروشهر، گوگان، ایلخچی، شهر جدید ملکیان، مهربان، ممقان و خاروانا، لیلان، نظرکهریزی، ترکمانچای، شریبان، تیکمه‌داش، خواجه، تسوج، سیه‌رود و آتش‌احمد به سطح پنج عملکردی
- ارتقاء سطح جمعیتی و عملکردی ۳۰ شهر (ترکمانچای، کشکسرای، کوزه‌کنان، سیس، تسوج، شندآباد، لیلان، مبارک شهر، بخشایش، زرنق، آق‌کند، وایقان، شریبان، خمارلو، آتش‌احمد، تیمورلو، شرفخانه، خواجه، مهربان، بناب جدید، آچاچی، سیه‌رود، تیکمه‌داش، نظرکهریزی، دوزدوزان، خراجو، خامنه، ترک، زنوز، جوان‌قلعه) به سطح ششم
- ارتقاء سطح عملکردی ۱۶ روستا به شهر (گنبر، ینگه اسپران، سفیدان جدید، یالقوزآغاج، چقلو، الانق، بایقوت، تازه‌قلعه، دیزج حسین‌بیگ، داریان، کردکندی، اروق، زاوشت، اخوندقشلاق، لکدر، لیقوان و قره‌چق).

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- توسعه خدمات اجتماعی در حوزه سلامت و آموزش، مبتنی بر سرانه‌ها در تمامی شهرستان‌ها و مراکز سکونتی شهری و روستایی با استقرار سلسله‌مراتبی عملکردهای تخصصی‌تر در شبکه‌های شهری تبریز، مراغه و شبستر جهت پوشش حوزه‌های جمعیتی مجاور.
- ارتقاء زیرساخت‌های فرهنگی و خدماتی در پهنه ارس _ جلفا، پهنه ارس _ کلبر، پهنه اهر _ ورزقان، پهنه سراب، پهنه میانه و پهنه جنوب.
- توسعه خدمات اجتماعی و توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی در مناطق مواجه با اسکان غیررسمی و حاشیه‌نشینی مناطق شهری استان به ویژه تبریز، مراغه، مرند، بناب، میانه، اهر، جلفا، هشت‌رود و ملکان

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمایش استان آذربایجان شرقی به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاه‌های شهری (نواحی خاص و ویژه)
- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها
- برنامه سیاست‌گذاری زیرساختی و خدماتی در سکونتگاه‌های شهری و روستایی
- برنامه تاب‌آوری و توانمندسازی چندوجهی قلمروها (شهرستان‌ها، شهرها و روستاها)

صنعت و معدن

- برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع (مصرف بهینه آب، حامل‌های انرژی و...)
- برنامه استقرار صنایع و فعالیت‌های معدنی فناورانه، تخصصی و مبتنی بر مزیت‌های منطقه‌ای

- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها و امکانات مورد نیاز توسعه معادن
- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها و فضاهای مرتبط با صنایع
- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (شناسایی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین)
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فعالیت‌های مجازی
- برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فن آوری

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت‌های پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و مراکز رشد
- برنامه توسعه فن آوری لجستیک
- برنامه توسعه و انطباق فعالیت دانش‌بنیان با مزیت سنجی منطقه‌ای
- برنامه ساماندهی مراکز و مؤسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه بهینه‌سازی و توسعه زیرساخت‌های گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری تاریخی / فرهنگی / مذهبی
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه حفظ و احیاء بناها، آثار، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی

حمل و نقل

- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل چندوجهی

بازرگانی

- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های بازرگانی (زیربنای بازرگانی، قطب‌ها، کریدورها و ...)
- توسعه زیرساخت‌های بخش تجارت خارجی با رویکرد بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته

- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز

- برنامه توسعه و ساماندهی پایانه‌های مرزی

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت

- برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی

- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تأکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان (بدون افزایش سطح زیر کشت)

- برنامه تولید محصولات ارگانیک و سالم

- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی

- توسعه پرورش دام و طیور

- برنامه مدیریت بازار محصولات کشاورزی

- برنامه بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان

- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی

- برنامه هوشمند سازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف

- برنامه مدیریت تقاضای آب

- مدیریت حوضه آبریز و دشت‌ها

- برنامه ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها

- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب

- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف

- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی

محیط‌زیست و منابع طبیعی

- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری

- تحقیق و توسعه در امور محیط‌زیست

- حفاظت و احیاء زیست‌بوم‌های خشکی

- حفاظت و احیاء زیست‌بوم‌های آبی

- برنامه مدیریت جامع جنگل ها و مراتع استان

- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده ها

- برنامه حفاظت خاک

انرژی

- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدید پذیر

- بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه های انتقال و توزیع انرژی

- افزایش بهره وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران

- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناسایی تهدیدات و مصون سازی و کاهش آسیب پذیری مردم، زیرساخت ها و کانون های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل)

- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

- برنامه توسعه زیرساخت های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان های مجاور در مواقع بحران)

- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرناک غیرشهری از نقاط مسکونی

- برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

- برنامه ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و هوشمند مناطق مرزی مبتنی بر نقش مردم و فن آوری اطلاعات و صیانت از توسعه و کارکردهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قانونی در مرزها

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه بهبود فضای کسب و کار

- برنامه توسعه زیرساخت های صادراتی

- برنامه توسعه اشتغال و کارآفرینی

- برنامه تسهیل تجارت با تأکید بر بازگشایی بازارچه های مرزی

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت ها

بهداشت و درمان

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز بیمارستان های تخصصی و فوق تخصصی

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و فعالیت‌های اجتماعی - فرهنگی

- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر

- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی

- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی

فرهنگ و هنر

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری

- برنامه تقویت و حفظ آداب و رسوم و سنن فرهنگی

- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی

مدیریت نهادی

- برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست‌گذاری مبتنی بر طرح آمایش سرزمین

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ۶- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورای عالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲- که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی بهنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورای عالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم‌چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، به روزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیش نویس سند آمایش استان ...

پیوست

پیش نویس سند آمایش استان ...

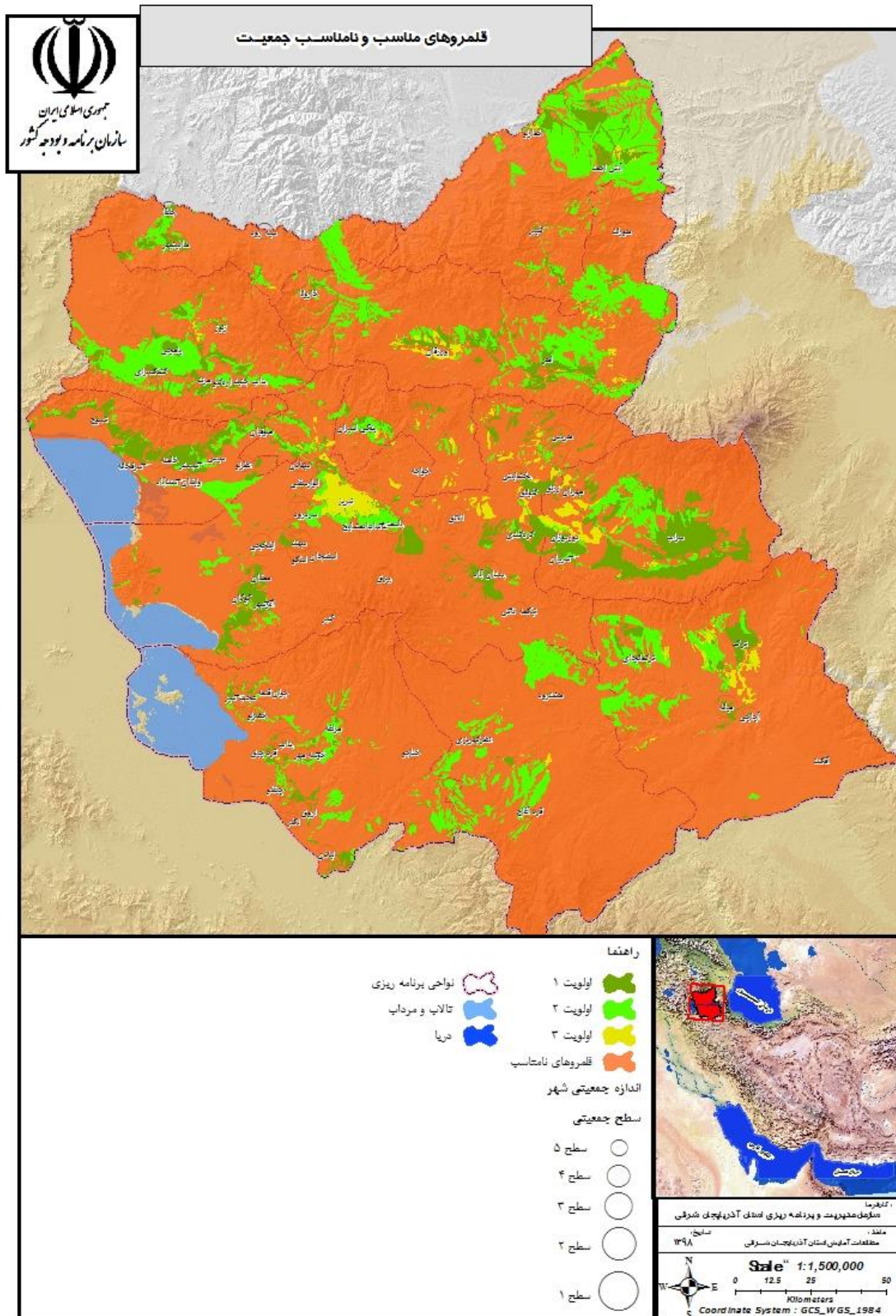

۱- سازمان فضایی وضع موجود (توسط مرکز تهیه و جایگزین میگردد)

پیش نویس سند آمایش استان ...

۲- قلمروهای نامناسب و مناسب جمعیت

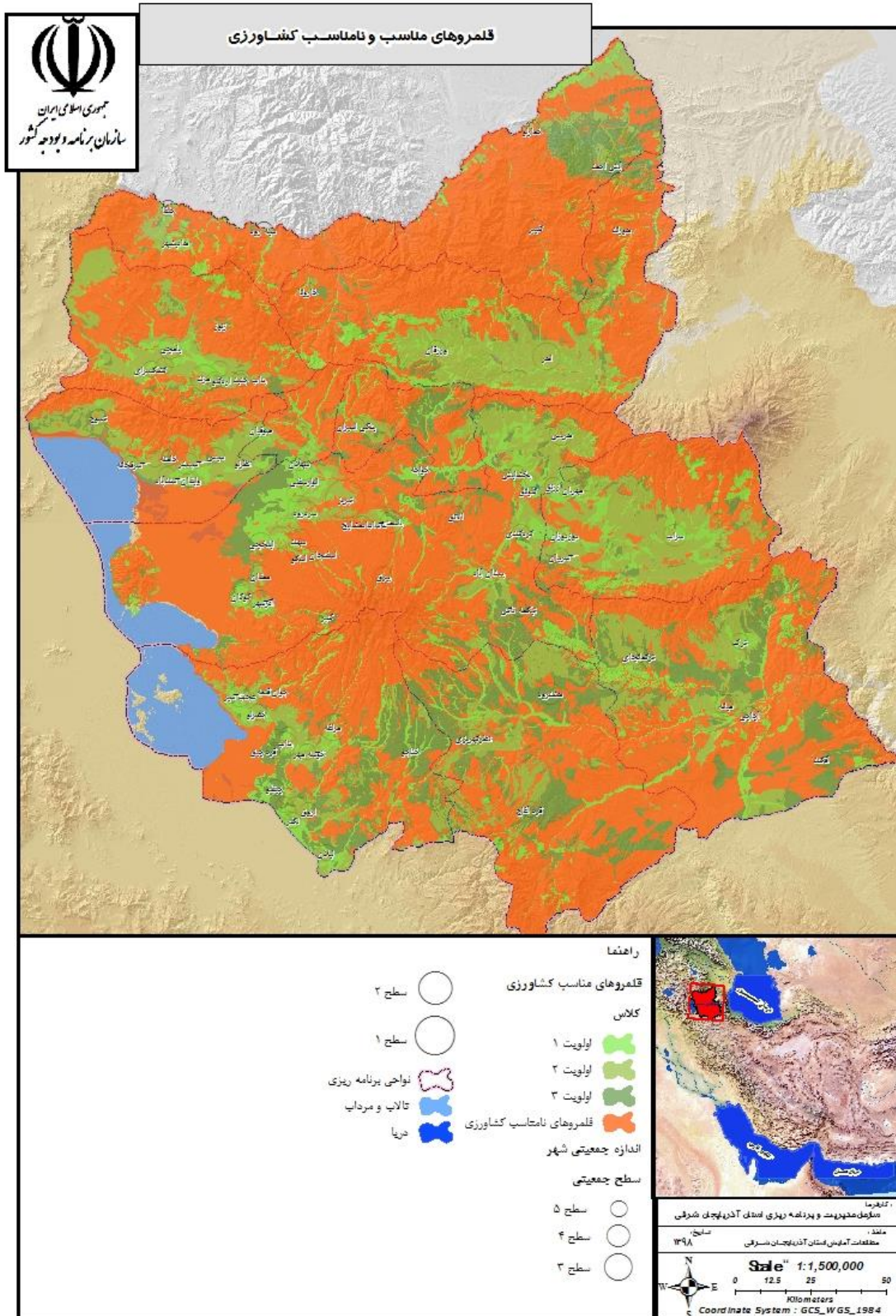

پیش نویس سند آمایش استان ...

۳- قلمروهای نامناسب و مناسب کشاورزی

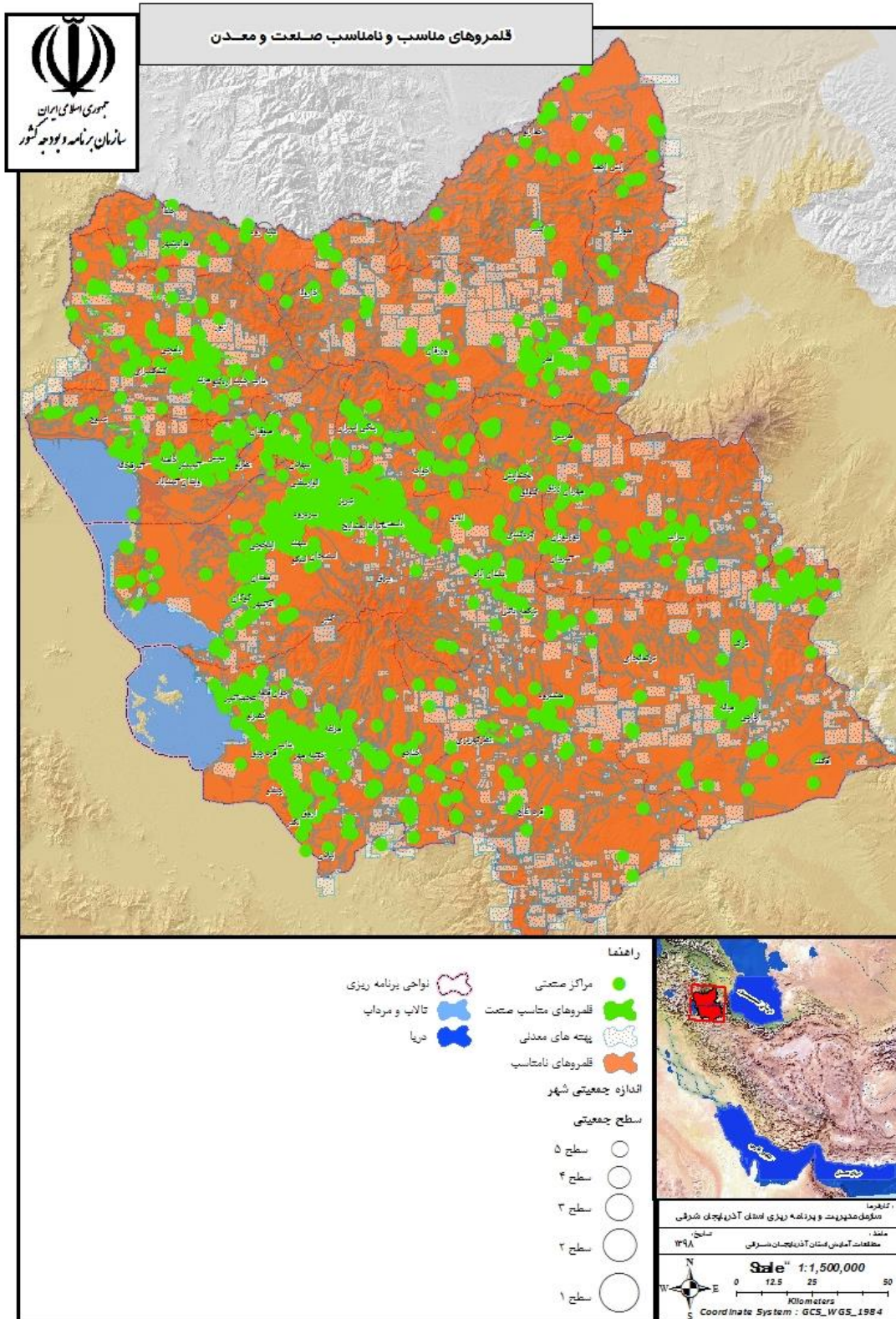

پیش نویس سند آمایش استان ...

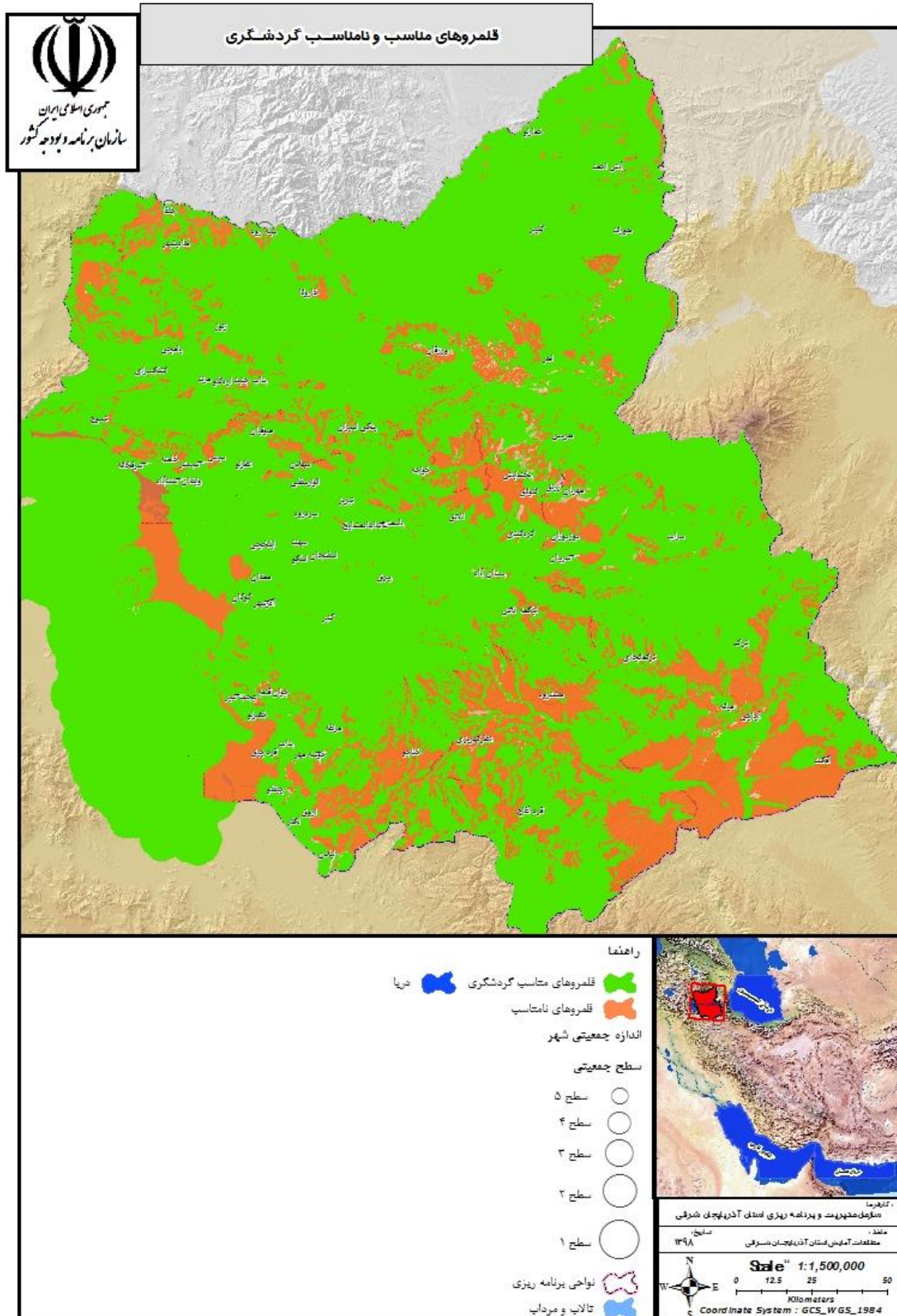

۴- قلمروهای نامناسب و مناسب صنعت

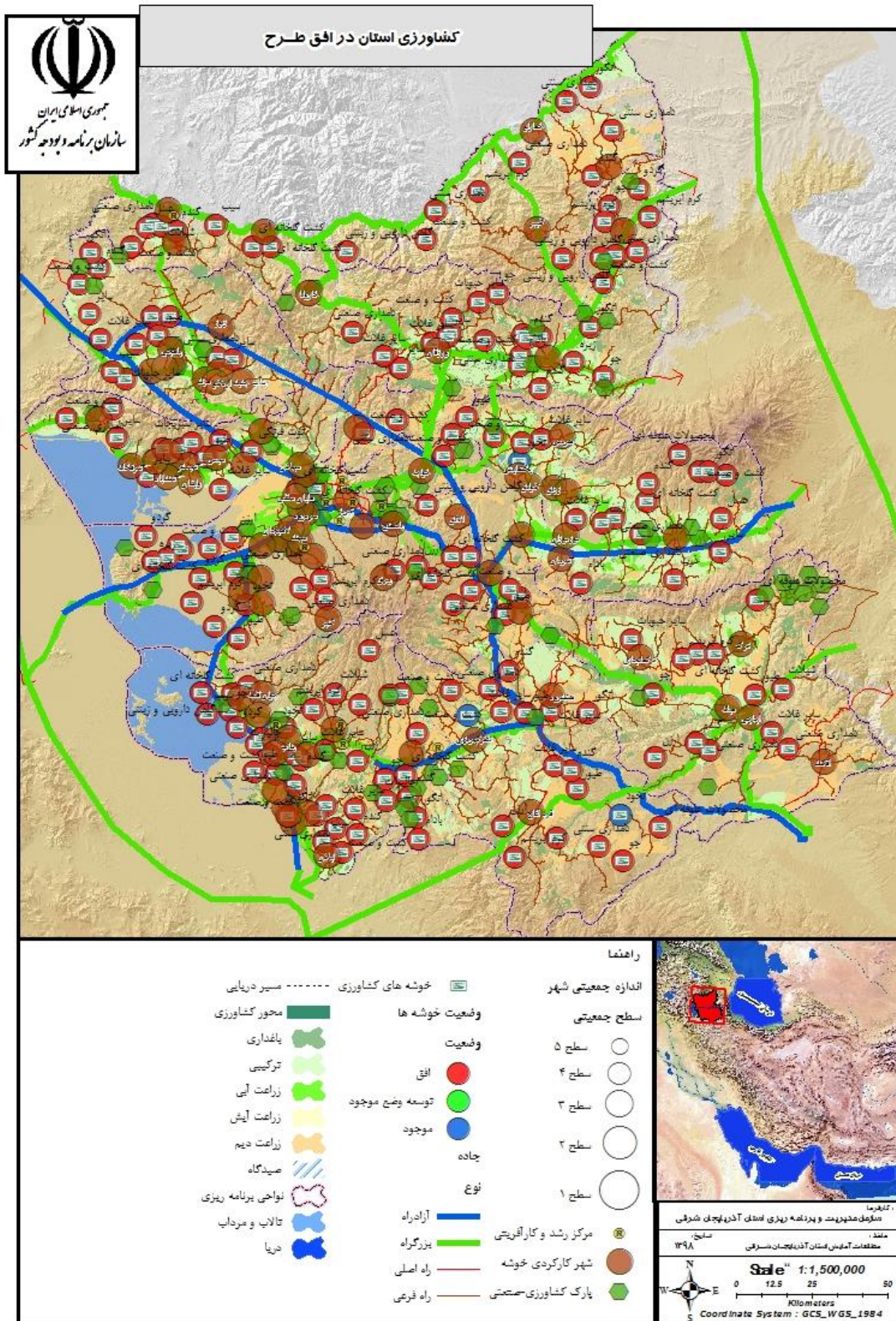
۵- قلمروهای نامناسب و مناسب گردشگری

پیش نویس سند آمایش استان ...

۶- کشاورزی استان در افق طرح

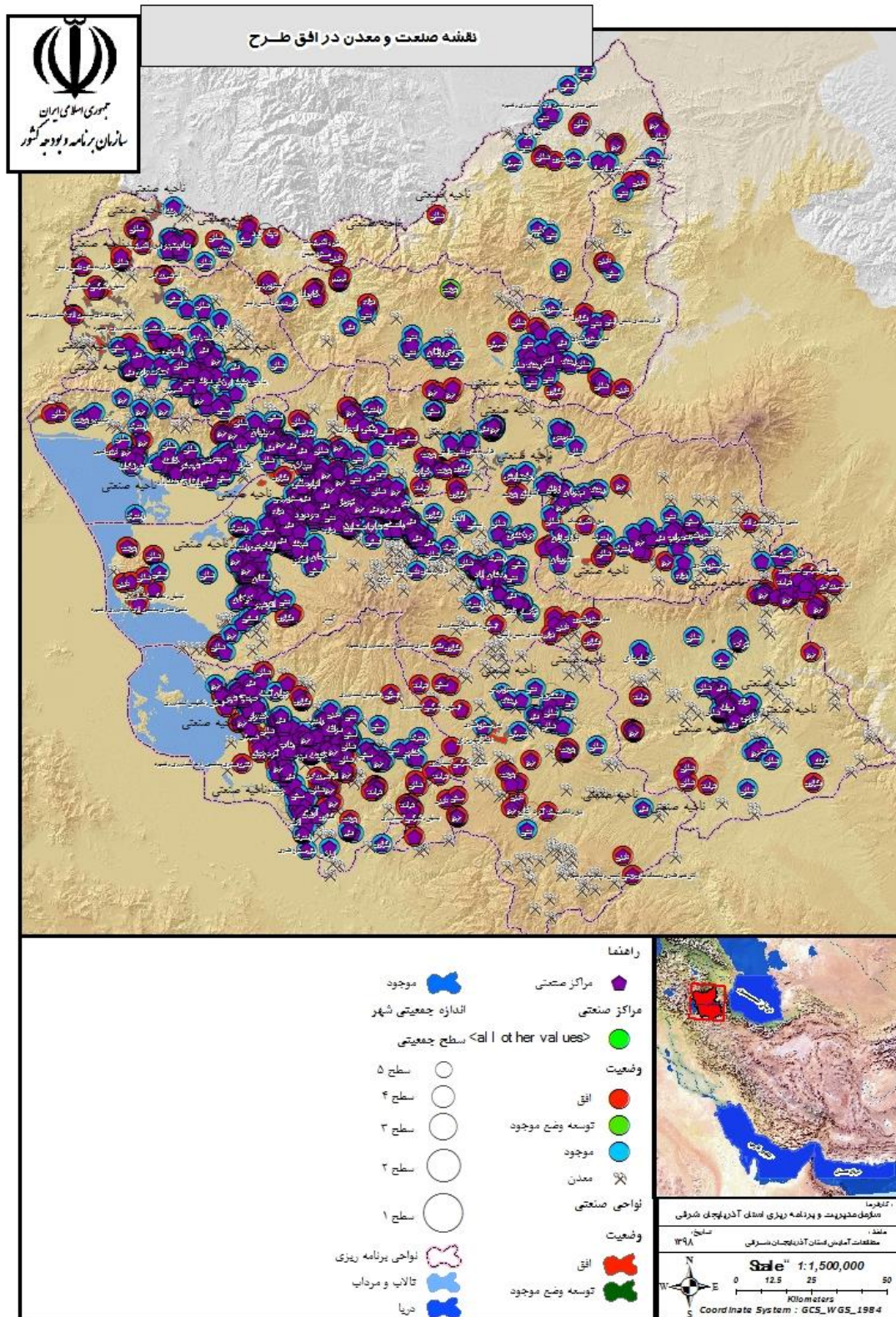

پیش نویس سند آمایش استان ...

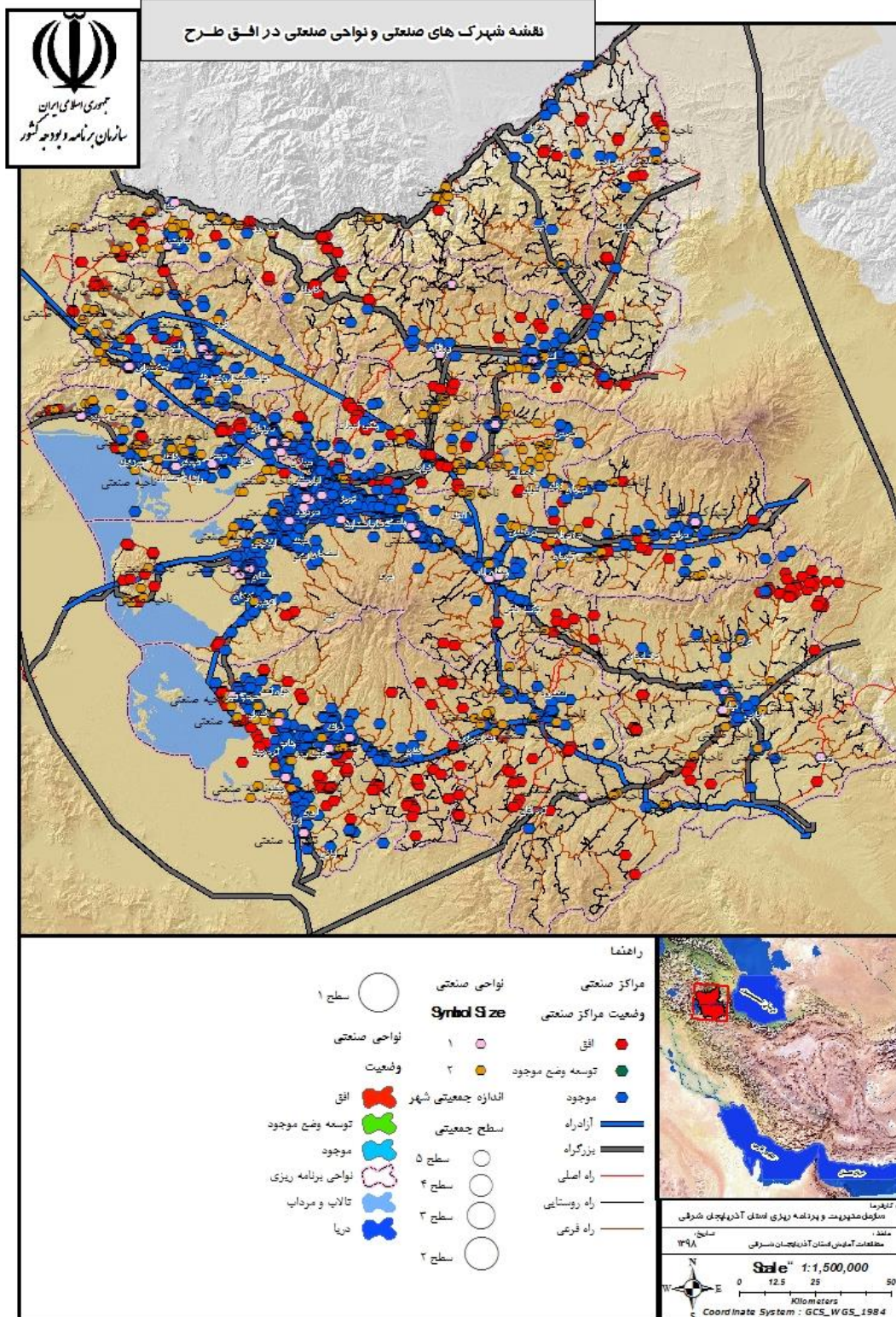
۷- صنعت و معدن در افق طرح

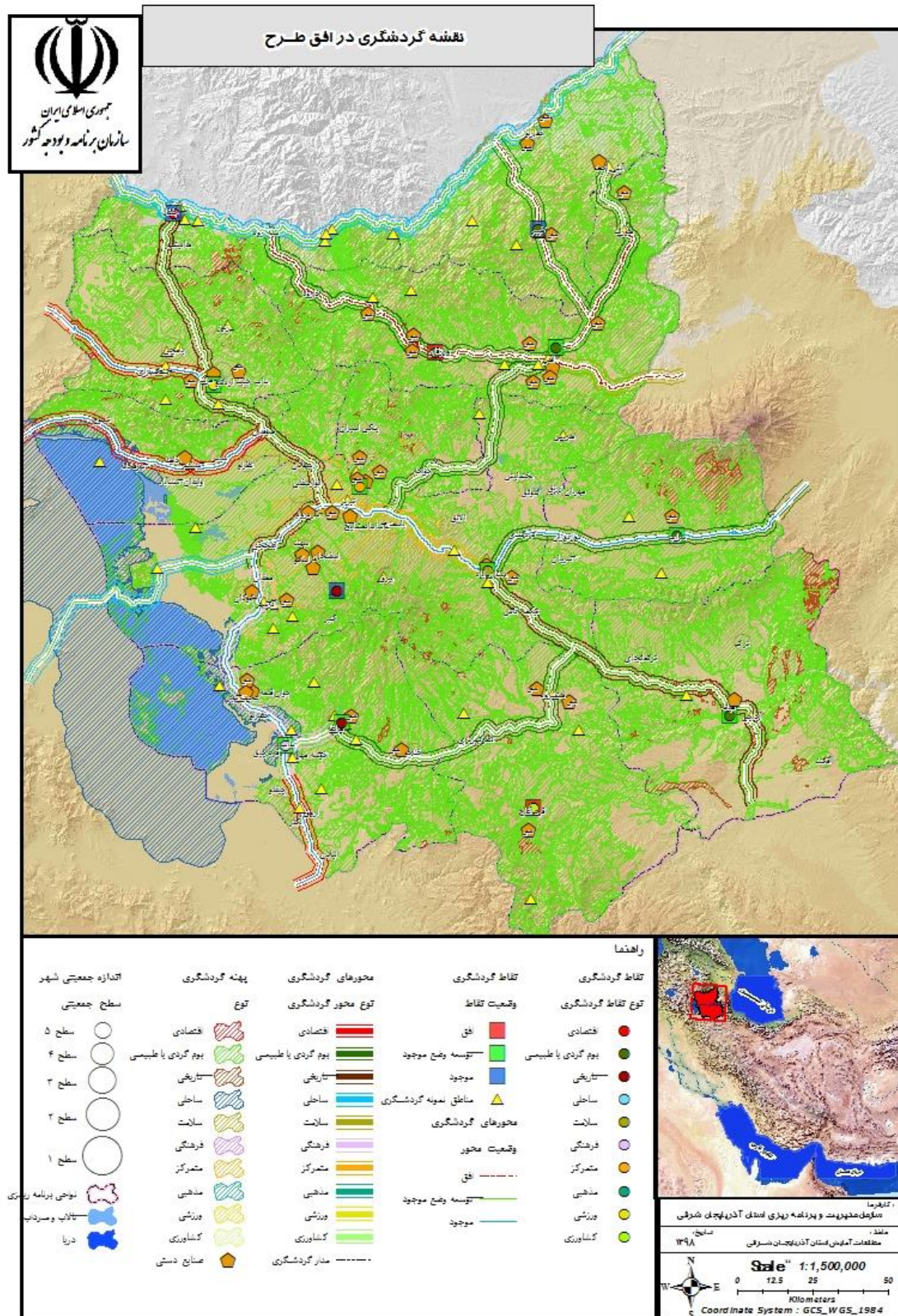

۸ - شهرک ها و نواحی صنعتی در افق طرح

پیش نویس سند آمایش استان ...

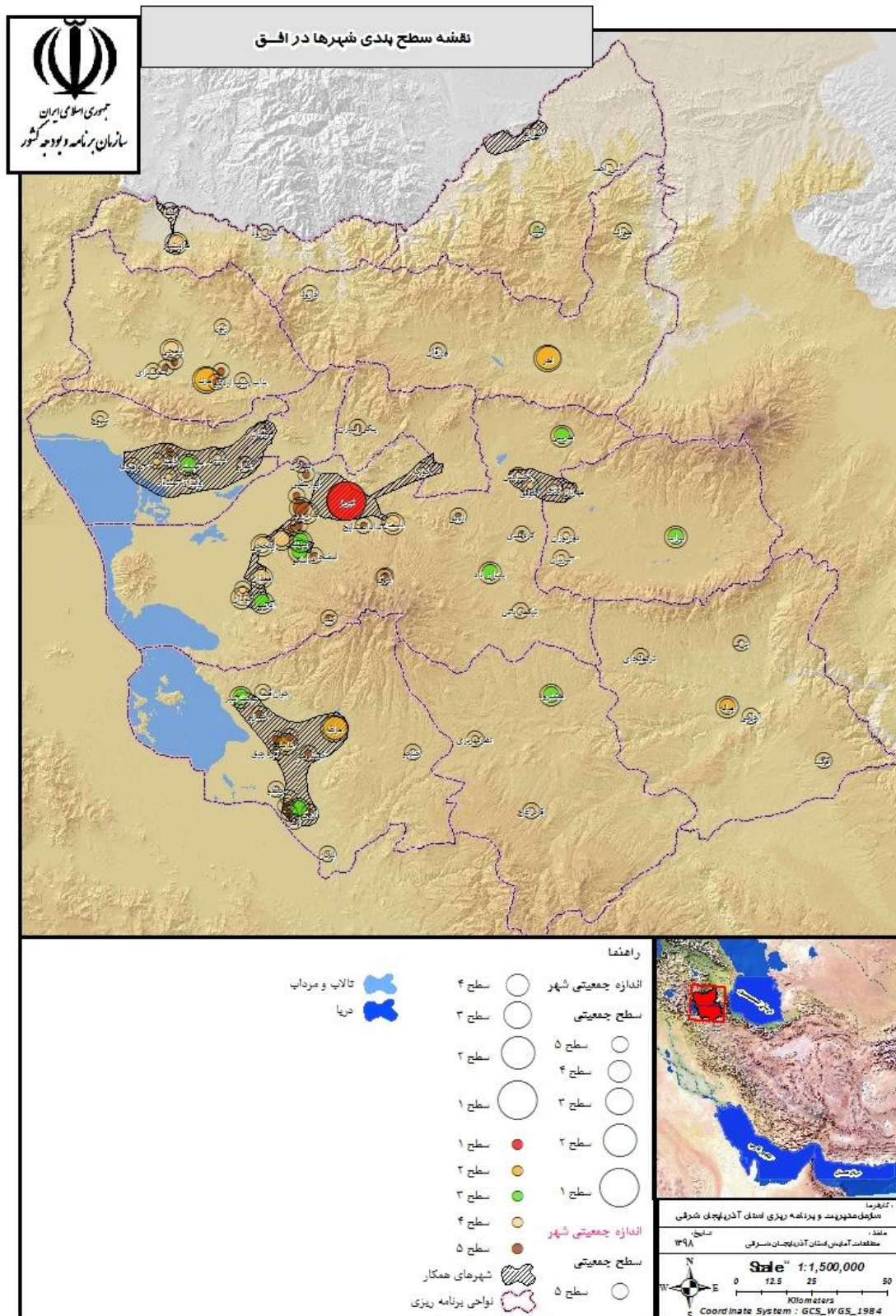
۹- گردشگری در افق طرح

پیش نویس سند آمایش استان ...

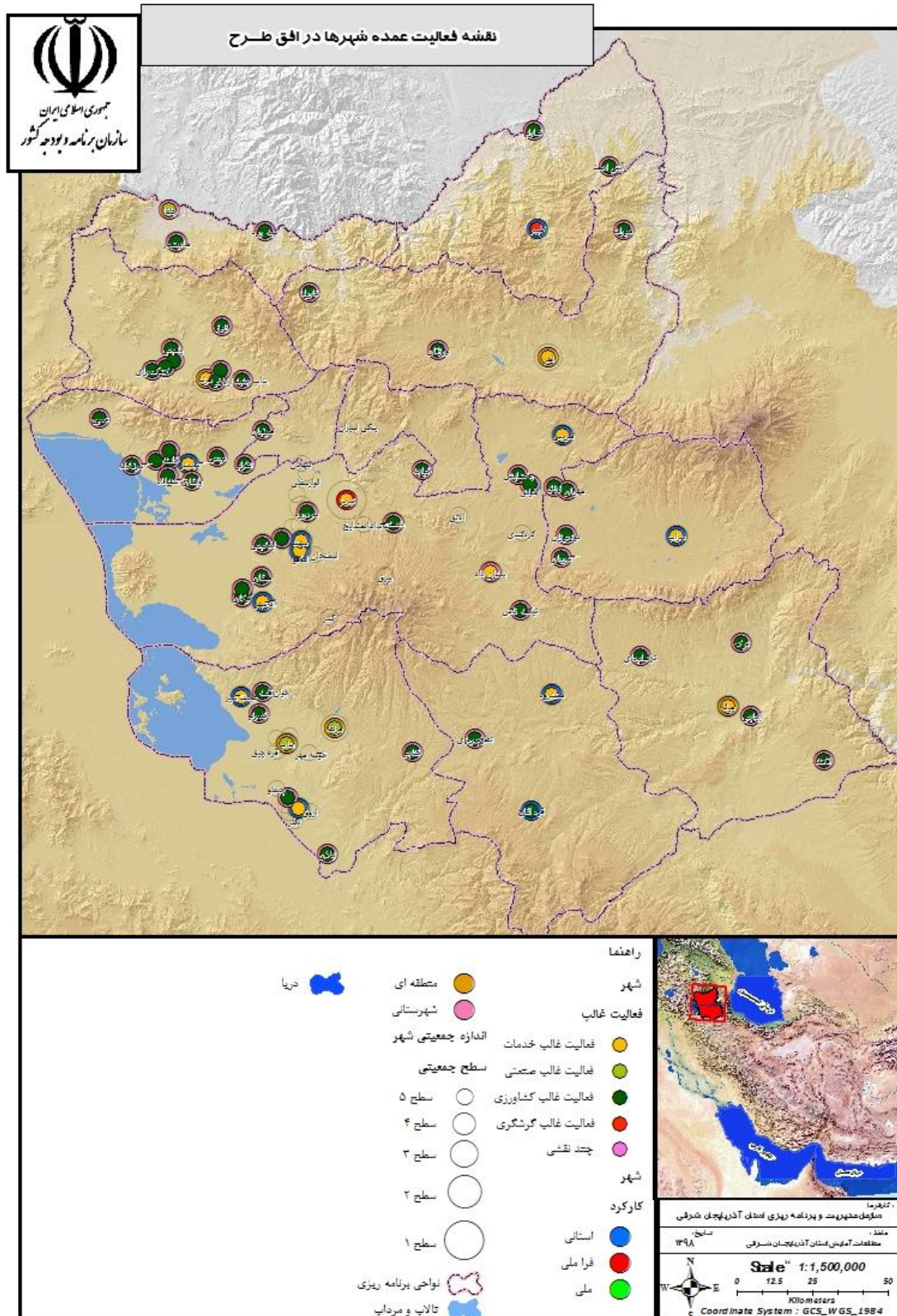
۱۰- سلسله مراتب اندازه و سطح بندی شهرها در افق طرح

پیش نویس سند آمایش استان ...

۱۱ - فعالیت عمده شهرها در افق طرح

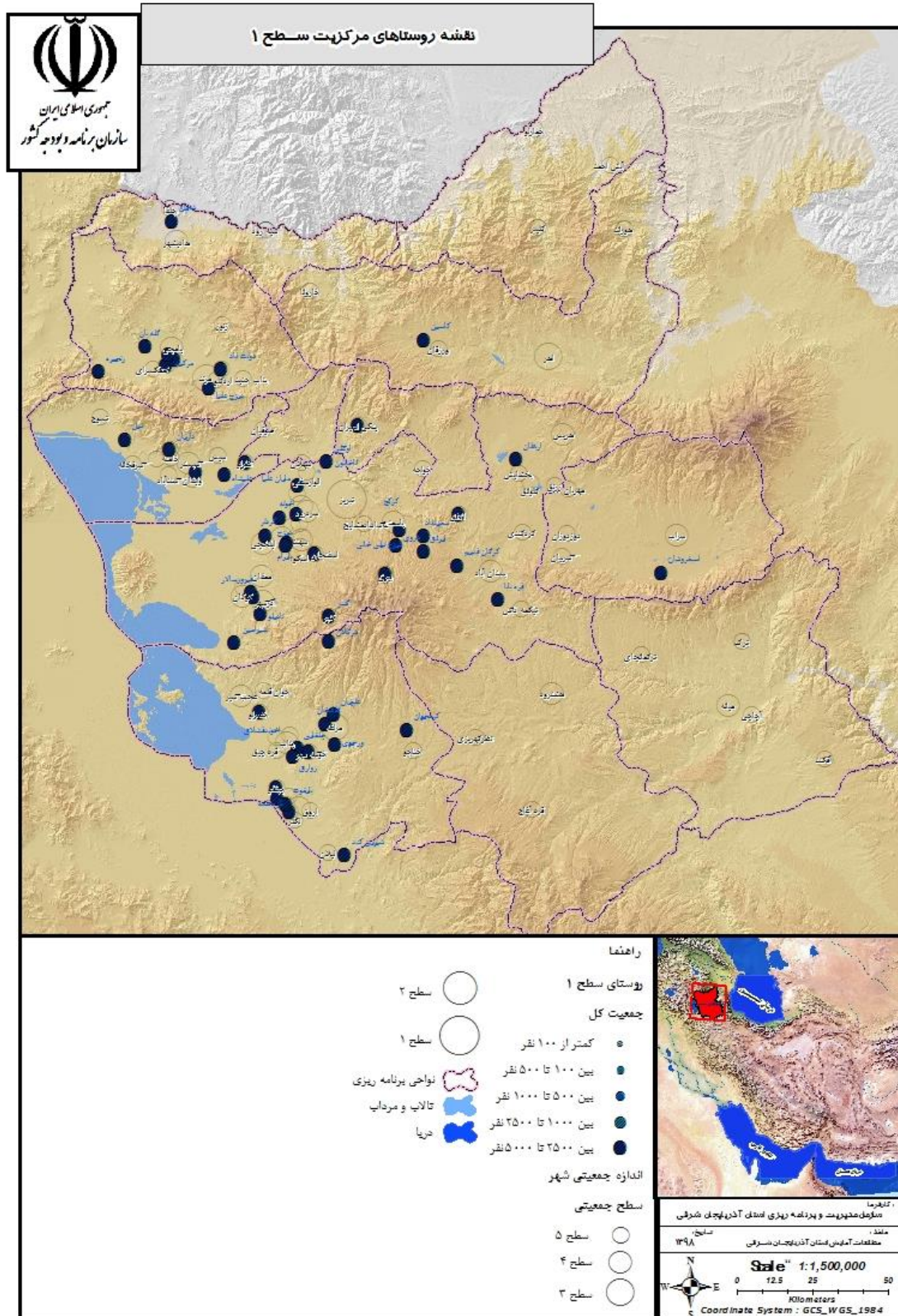

پیش نویس سند آمایش استان ...

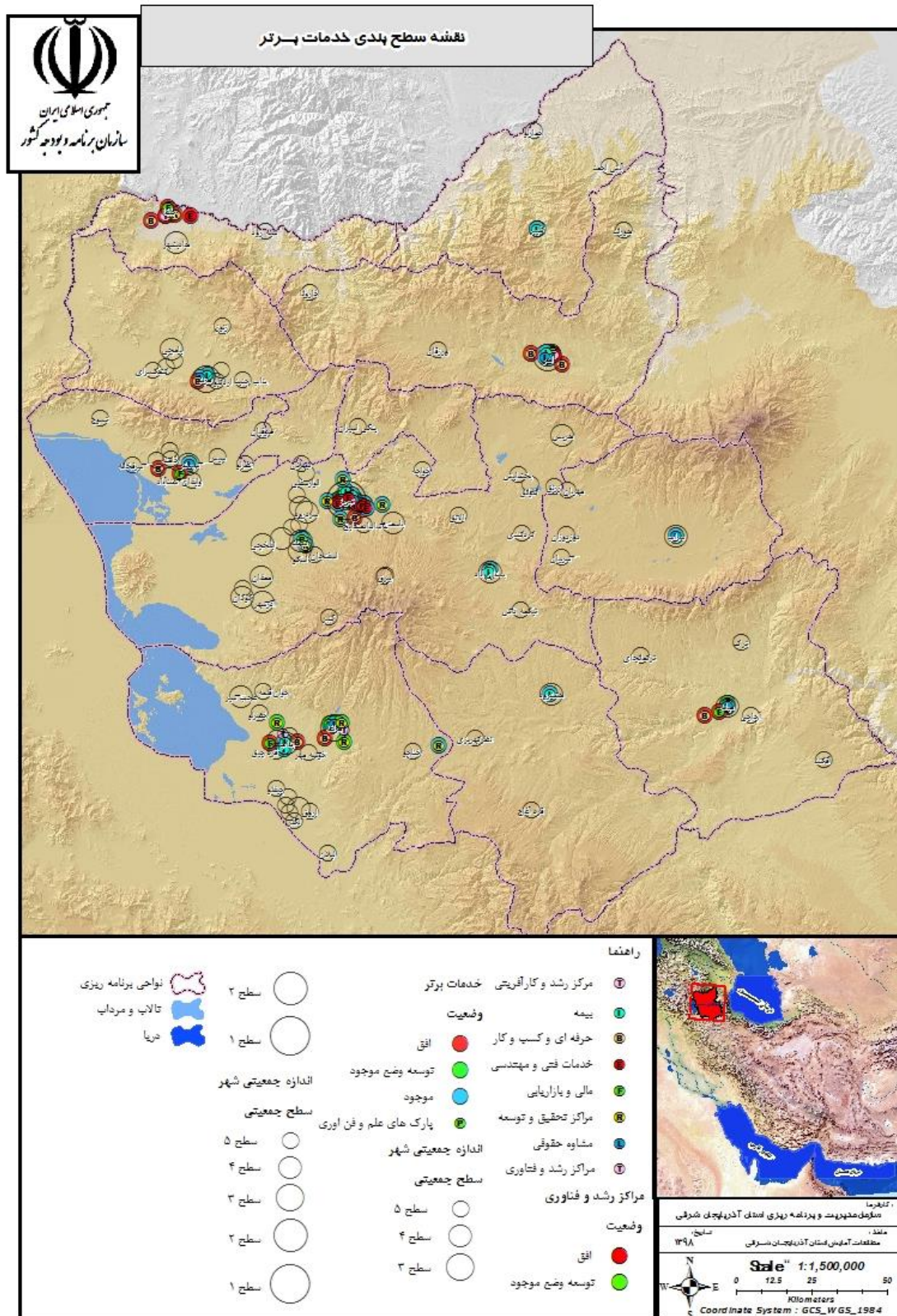
۱۲- روستاهای مرکزیت سطح ۱

پیش نویس سند آمایش استان ...

۱۳- سطح بندی خدمات برتر در افق طرح

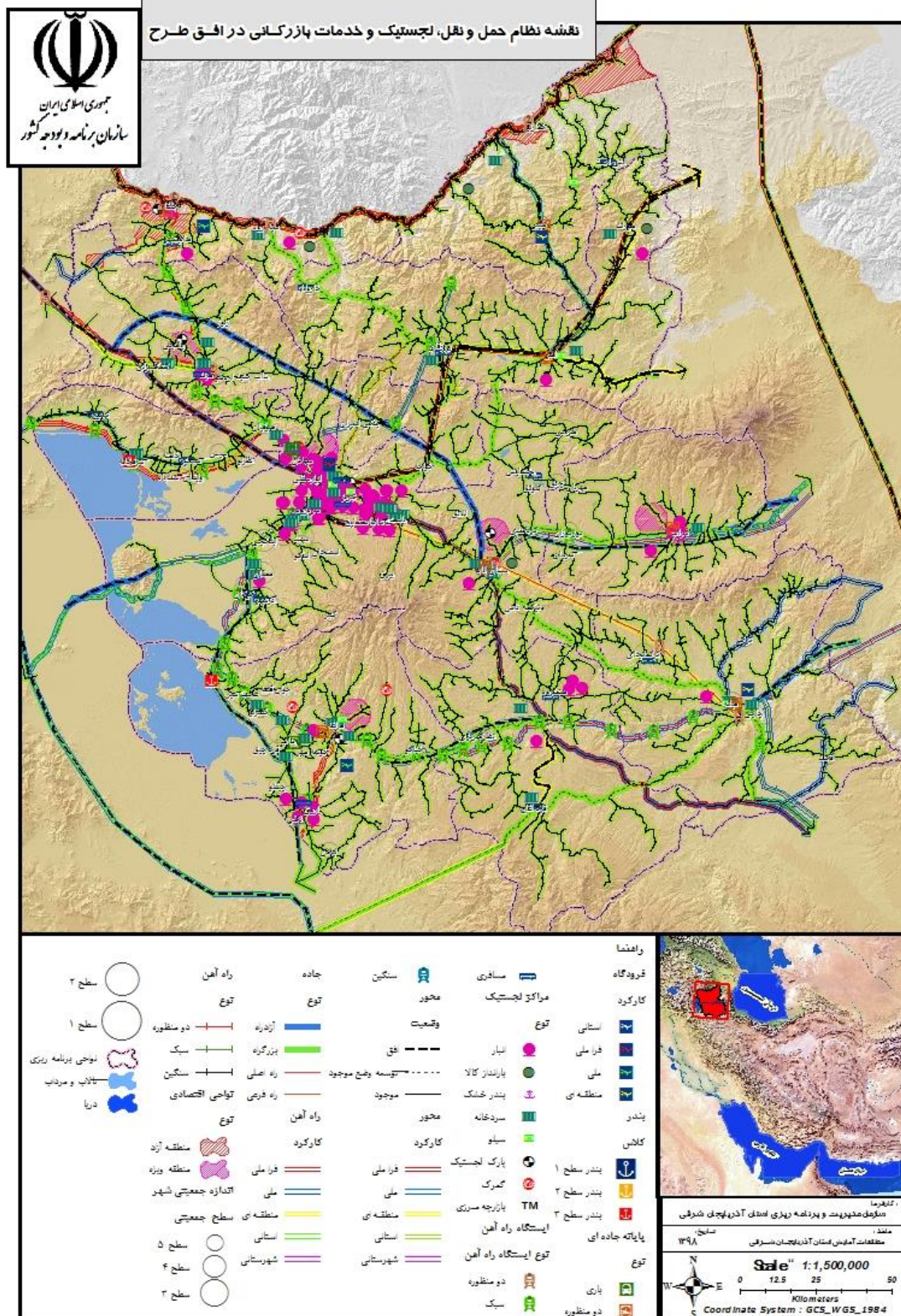

پیش نویس سند آمایش استان ...

پیش نویس سند آمایش استان ...

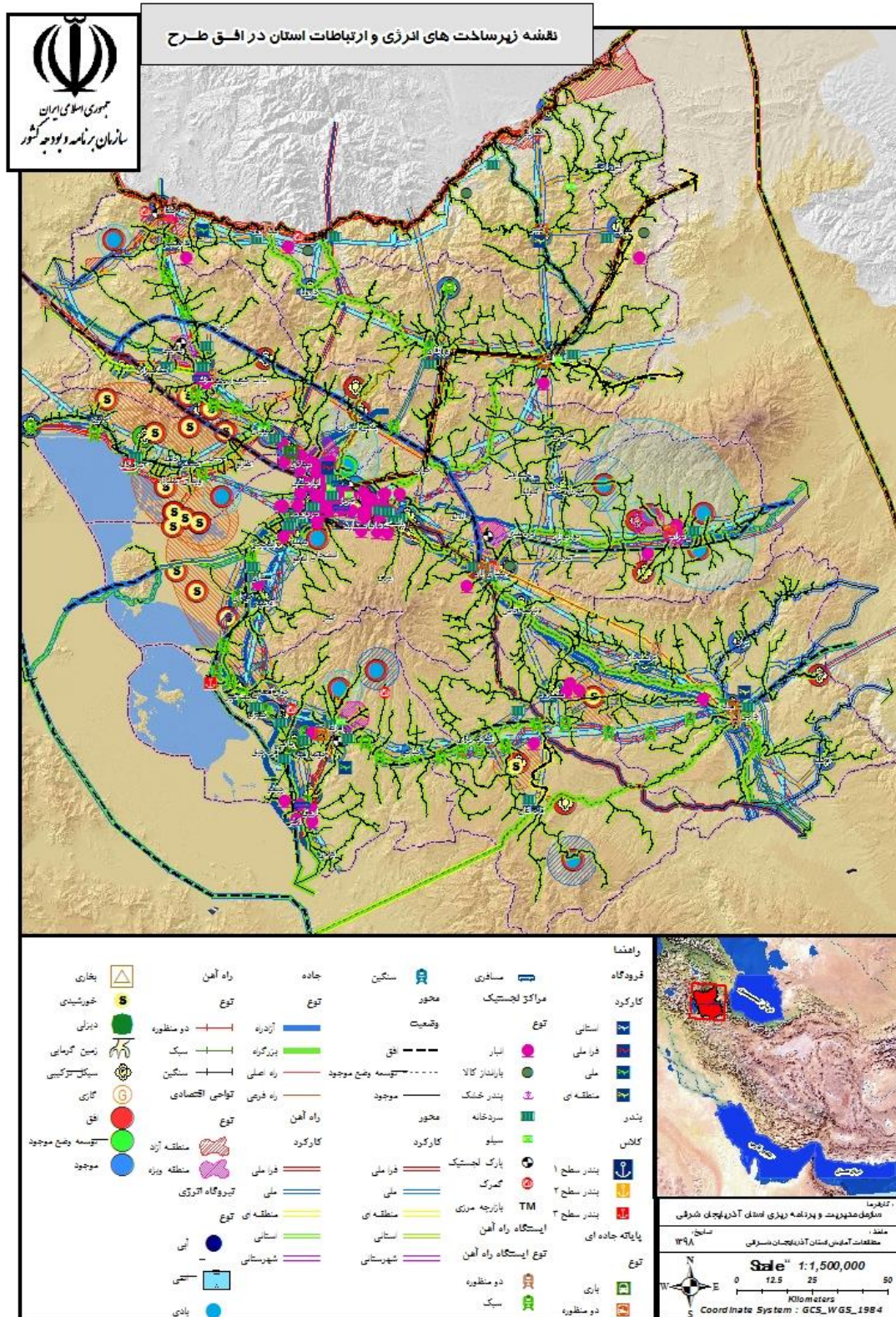
۱۵- نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح

پیش نویس سند آمایش استان ...

۱۶- زیرساخت‌های انرژی و ارتباطات در افق طرح

شورای عالی آمایش سرزمین

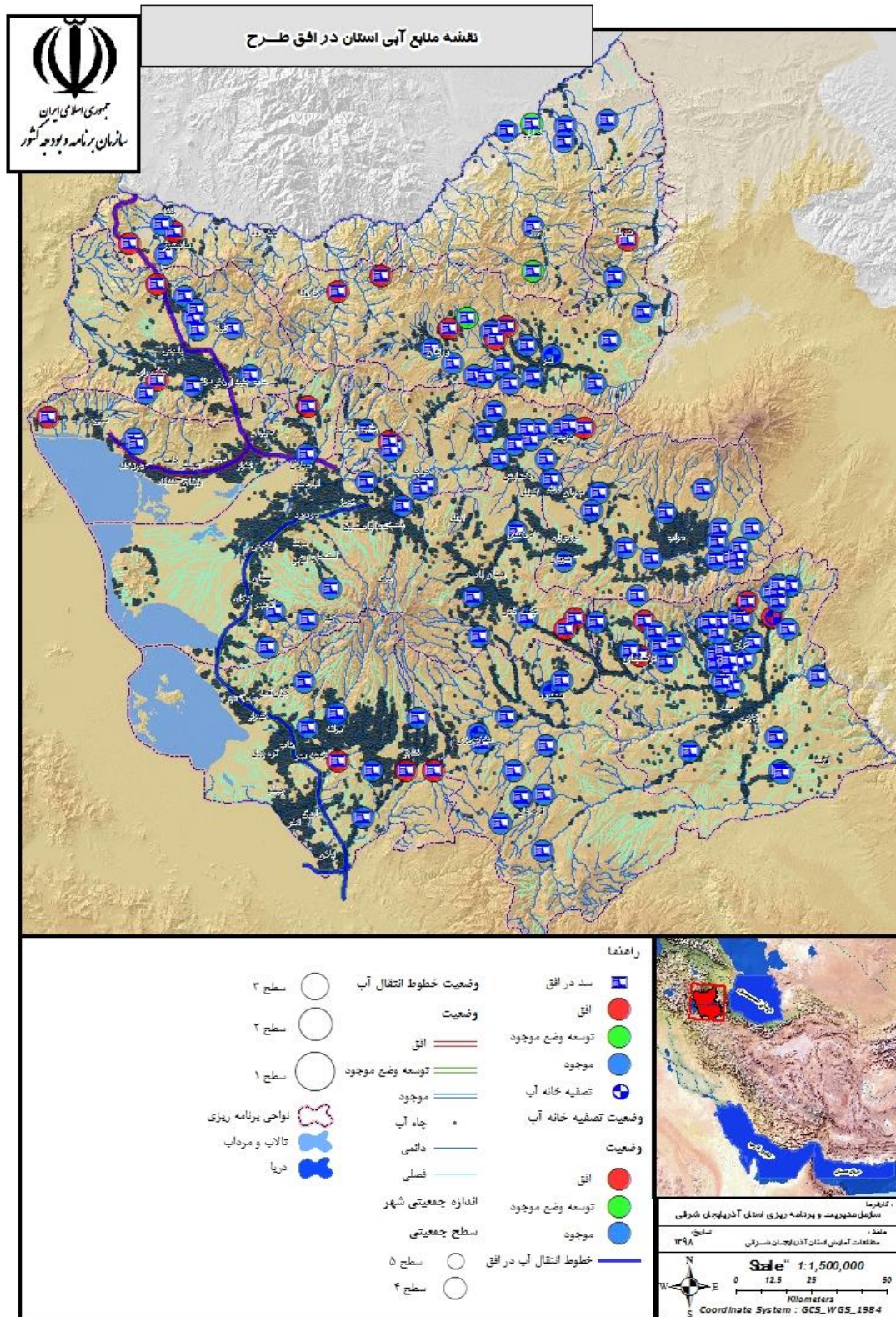

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

پیش نویس سند آمایش استان ...

دانلود سوالات آزمون

۱۷- منابع آبی استان در افق طرح

۱۸- سازمان فضایی وضع مطلوب (توسط مرکز تهیه و جایگزین میگردد)

پیش نویس سند آمایش استان ...